

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Karácsony.

Üdvöz légy, karácsony, szeretet ünnepe. Teljék meg fényeddel a szív, a lélek, hogy gyarló mivoltunkból kivetkőzve szent áhitat tölüljön ajkunkra. Születeljen az örökös vívódás, rakjuk le a létért való küzdelem fegyvereit erre a rövid időre s barát a baráttal, testvér a testvérral egyesülve dicsőítse a magasztos isteni kegyet. Lebegjen mindenki lelki szeme előtt a legtökéletesebb ember menyei alakja, aki születésével kiemelte az emberiséget a bűn hinárijából és vérével megváltá az örök életnek, a menyei üdvösségnek.

Az ő tanítása, az ő eszményisége szálljon meg bennünket, hogy kövessük az igaz utat, mely a helyes, a boldog élethez vezet még a bűnöst is. Köveszük igéit, melyek megtisztítanak minden önző érzelemtől és teljes megelégedést nyújtanak.

Ilyenkor, mikor karácsony angyala az ő csillogó, vakító diszében leszáll hozzánk a földre, hogy békét, nyugodalmat terítsen reá, — a hosszú, áldatlan küzdelmek után oly jól esik

magunkba merülni és elmélkednünk az örök igazságról, az égi szeretetről. Szinte felüdülünk a karácsonyfa lobogó lángjai alatt s a megfakult lélek is fölenged és gyermeki kedéllyel örvendezik e szent napnak, amely arra emlékezteti az embereket, hogy az isteni gondviselés fölöttünk lebeg örökké és hogy senkinek sem szabad attól hideg közönyt elfordulnia. Hiszen oly boldogító tudat érezni, meggyőződésben élni a felől, hogy fölöttünk egy láthatatlan, isteni kéz intézi a világ sorát, akinek csak kedve telik az emberiségben, aki még az árvát, a védtelent sem hagyja el, atyja és jóakarója mindenkinek, aki jótéteményeit jóval fizeti meg és a rosszért meg tud bocsátani. Kell-e annál megnyugtatóbb érzélem, hogy senki sem él hiába, hogy a becstelen munka a halállal nem vész ködbe, nem foszlik el, hanem odafönn számonkéri a Mindenség Ura és részt adni neki a zavartalan, vég nélküli boldogságból, amelyért egy tövissekkal behintett hosszú utat kellett megtennie.

Gondolkodjunk, mélyedjünk el a

teremtés alakulásába, az élet törvényeibe és leomlik, összeroppan az atheizmus sötét, vigasztalan, rozoga épülete. Mert a legnagyobb bünt követi el, aki megfosztja az emberiséget hitétől, reményességétől, ne vegyük el tőle a melengető, éltet adó napot, amelynek világában megfürdik elcsigázott lelke, hogy megtisztulva, a hit fegyvereivel újra a küzdelembe álljon. A földön csak ugy lehet testvériség, szabadság, ha cselekedeteinket saját magunk mérlegeljük a hit törvényei szerint.

Azért légy üdvöz, szeretet ünnepe, szent karácsony! Zománcoddal vond be lelkünket, üzd el körülünk a tunya éjszakát és szórjad el fényed palotába, kunyhóba egyaránt! Csittsádj el a panasz szót, a jajkiáltást, adj enyhülést és vigaszt! Ne érezze senki, ne nehezüljön senkire az a fájó tudat, hogy az ő sorsa mostohább másokénál, tűnjön el egy napra minden fájdalom, hogy zavartalan harmónia boruljon a világra; hogy boldogság, megelégedettség derüljön mindenfelé.

Röppenjen el mindenkinek ajkáról

A BACSKA tárcája.

Az én első karácsonyom.

Csilingiling-giling... kész a kiesi fácska,
Vidáman lobog fel a sok gyertya lángja...!
És te itt vagy, Édes! azt hiszem csak álom
Ez a kedves, boldog, ez a szép karácsony!
Kis Jézus köszönöm, köszönöm ezerszer,
Hogy Őt hoztad el, — a legdrágábbat — nekem!

Sötét, hideg uton, egyedül bolyongtam...
Nem volt a kit kérdejek, nem volt kinek mondjam;
Hogy a hideg pompát, fényt én nem kívánom,
Hogy a szívem beteg, meleg után vágyom!
Nem volt ki megértsen, a ki nyitját lelne —
Ki hideg szívembe meleget lehelne...

Sötét, hideg úton, egyedül bolyongtam —
És Te jöttél felém... nos, tovább is mondjam?
Elmondjam az első csókot a kis kutyánál...?
Én félve kérdeztem: de hátha megünnél?
Én kiesi falunknak, vadon nőtt virága,
Te, hir, dicsőséggel jársz a nagy világba — !!

Nem felettél semmit — de szemedbe, láttam,
Egy életre szóló örök boldogság van.
Csak azóta élek, nekem nyíl a rózsza,

A madár dala is, mintha nekem szólna;
A nap is az égen, tán csak nekem ragyog,
Mert hisz az Úr Isten mindent nekem adott!

De csitt, hallga... hallod? megszólalt az ének;
Isten házába megy, minden hívő lélek!
Imádkozunk mi is, jösz te édes párom —
Hogy felvirradt ránk, e boldog szent karácsony,
Megköszönjük neki, óh! Mindenek Ura!
„Áldott legyen az Úr és az ő szent Fia!”
Czigányka.

A bölcsőtől a sírig.*)

Irta: Türr Antal.

Egyszerű a történet és mégis megható.
A bölcsőtől a sírig csak egy lépés az élet, de ez a lépés a gazdagnak nagyon rövid, a szegénynek nagyon hosszú; az sajnálja itt hagyni a földi boldogságot, az élet viruló rózsáit, ez iparkodik szabadulni a nyomor terhétől, a vérfakasztó tövisektől.

Ott, ahol a Tisza a Dunába ömlik, terül el a hegy lábánál egy élénk kis város. Ebben a városkában lakott egy szegény iparos, nagyszámu családjával. Az apa éjjel-nappal dolgozott, fáradott, hogy a mindennapi falatot ke-

*) Megjelent az „Ország-Világ” 1903. évi 45. számában.

szervesen megkereshesse a családjának. Az anya folyton betegeskedett, nem járulhatott tehát hozzá a keresményhez. A gyerekek, lányok egyre nőttek, napról-napra tehát többről kellett gondoskodni.

Az apa bárhogy megfeszítette is munkásságát, nem tudott már eleget keresni. A nyomor, a szükség egyre kopogtatott a házuk ajtaján.

Volt a családnak egy viruló hajadon leánya is, aki olyan volt, mint a májusi gyöngyvirág: szép és szende. Egész nap kattogtatta a varrógépet, hogy a nyomor enyhítéséhez ő is hozzájáruljon munkásságával. De bizony ez is mind kevés volt. Arcának hamvas rózsái mindinkább elhalványodtak a nagy fáradtságtól s egyszerre csak a viruló rózsák helyett kiült az arcára a bágyadság, fekete, tüzes szemei pedig harmatosak lettek.

Megunta a nyomort, mely folyton a szemei előtt lebegett és így szólt magában:

— Ez nem élet! Könnyebb kereset után kell nézennem...

Egy napon aztán szépen összepakkolta a kevés holmiját és szó nélkül eltávozott hazulról.

Lelkében erős volt a meggyőződése, hogy a fővárosban jó szolgálatot kap s aztán a fizetéséből a szegény szüleit is bőven támogathatja.

egy-egy hálaadó fohász a királyok királyához, aki elküldé az emberiségnek az örök eszményiséget: a Megváltót. E szent napon született ő; nem biborban, aranyban, hanem egyszerű jászolban és onnan indult az eszme megjárni világutját.

Legyen ez ünnep az eszményiség ünnepe, amely legtökéletesebb formában, a Megváltóban jutott kifejezésre, akit e szent napon küldött le a földre az Örökkévaló, hogy a népek szívébe szeretetet és hitet hintsen.

Üdvöz légy, karácsony!

Elhanyagolt életpálya.

Most, hogy elült a zaj, a harci láрма, lecsillapodtak a háborgó kedélyek s helyet engedtek a higgadt megfontolásnak s gondolkozni kezdenek, álljon itt néhány szó tanulságául a korán sem meddő nemzeti harcnak, dacára a sokak szerinti nem leveretésnek, nem is meghátrálásnak, csak a haretér elhagyásának s egy jobb célra és diadalra vezetőbb kipuhatólásának.

Nem képelek jóra való magyar embert, ki ne lelkesedett volna a magyar nyelv térhódító jogának küzdelméért. Egyek voltunk itt szabadelvű, független, néppárti egyaránt, egyek, mint nagyon régen nem s a szabadelvűek együtt akarták a nemzet jogát a legharciasabbakkal, csak más, célra vezetőbb, ha nem is oly lármás esz-közzel; bizonyítja ezt számtalan nyilatkozatuk, úgy a vezető férfiak, mint a közkatonák részéről.

A jogot nem adtuk föl, a harcot csak beszüntettük s azon a nyomon haladva, melyen indultunk, akkor, mikor közgazdaságilag is alkalmasabb lesz az

idő s nem gyakoroltatik nyomás e részről reánk, folytatni fogjuk s folytatnunk kell.

De nem számító hadvezér az, aki a vereségből nem von le következtetéseket a jövőre nézve. Ha mást nem, az ellenség harcmodorát, a saját és ellene gyöngéit ismerje meg és a sajátját megerősítve, amazét kihasználni igyekezzék. Nem akarjuk felsorolni azon politikai okokat, melyek lehetetlenné tették követeléseink teljesítését, részint ismerjük, részint hiába kutatnók azokat. De igenis, le kell vonnunk a társadalmi következtetést a fegyver összemérésből s a mit hibánkul, gyöngénkül hangoztattak oda át, annak kireparálására vessük magunkat s a mit gunynyal és kicsinlőleg vetettek a szemünkre, köszörüljük ki a csorbát, hogy adandó alkalommal ne legyen Achilles sarkunk.

Osztrák részről váltig emlegették, hogy mit akarunk a magyar vezényszóval, hiszen alig 5%-ja magyar a tisztikarnak, melylyel nem lehet magyarul vezényeltetni még a magyar ezredeket se. S tagadhatatlan, hogy addig, míg közkatonában és költségben busásan megadjuk a kvótaarányt, addig tisztet oly keveset adunk a hadseregnek, hogy nem csoda, ha abban magyar érzelméről, szellemről szó sem lehet.

Nem kell ismertetni az okokat, melyek eddig távol tartották a magyar elemet a hadseregtől s ismerve azokat, nem is csodálkozunk, hogy ez a fegyverben nevelkedett, harcoló nemzet úgy idegenkedett a fegyveres szolgálattól.

Másként lesz az ezentúl s kell is, hogy változzék a régi rend. Ez a változás a mi diadalunk a nyolchónapos parlamenti harcából. A jég meg van

törve, kiadták a parancsot, az alantas tiszték magyarul tanulnak a magyar ezredekben. Ez szép, de a nyelv tudásával a szellem még nem változik. Csak saját fiaink nagyobb száma változtatja azt meg és helyet követel a német, cseh, lengyel, horvát stb. nemzet fiai közt a magyar szellemnek s ismertté és így tiszteltté fogja azt ott tenni.

Igen, azt kell tennünk, a mitől eddig irtóztunk. A hideg vizet is megszokja az ember, ha sokszor a nyaka közé zudítják, meg kell szoknia, mert az jót tesz. Félre a kicsinyes scpánkodással, katonának menjen a magyar ifju, törje egy kicsit szittya szavakhoz szokott nyelvét s tanuljon németül a nagy célért, nemzeteért, a magyarságért, hogy majdan egész súlyával a factumnak beleszóljon a vitába, hogy nem 5, hanem 35 százalék magyar tisztünk van, a magyar vezényszó kérdése egy csapásra megoldható, e címen tovább el nem odázható. Barlangjában fogják meg az oroszánt! Ne idegenkedjünk ott befészkelni magunkat, ahol hódítani akarunk. Ezt csak egyesegyedül így lehet megoldani. Hallom a kételyek örömét.

Elosztrákositják az ifjut, mire tisztté nevelik. Nem igaz. Oltuk belé már gyermekifju korában kitörölhetlenül magyar voltát. Ezt nagyon szépen megtehetjük a népiskola és a középiskola négy alsó osztályában s állítsunk Magyarországon katonaiskolákat, melyeknek szellemére felügyelni mindenha módunkban leend. Mikor így elhelyeztük ifjainkat a hadseregben, felléphetünk újból. Hogy lesz, aki megfelelkezve nemzetéről, idegenben idegenné lesz, az ne aggaszson senkit, had hullják

Sok nélkülözés után valahogy eljutott a fővárosba. Itt aztán szolgálat után látott. Szép termete, kedves megjelenése és egyszerű modora behelzítő volt. Csakhamar kapott is egy trafikban állást. Elárúsító lett belőle.

Egypár nap alatt elfutott szépségének híre az egész környéken és az élvezethajhászó fiatalság tömegesen tódult a trafikba vásárolni. Mindenki kedvelte, szerette. A tulajdonos is csakhamar megjavította a fizetését, s így nem szűkölködött a jóban, sőt a szüleit is szépen támogathatta.

Ezek, mikor az első levelét megkapták, nagyon megörültek neki, de nagyon el is szomorkodtak. Örrültek, hogy elveszettnek hitt kedves leányukat jó helyen tudják, szomorkodtak, mert a főváros ezerféle csábításairól sokat hallottak mesélni. Hanem a leányuk a szomorkodásukra mindig csak azt felelte:

— Jó dolgom van. Ne busuljatok! Ha egyszer hazatérek, mindannyian boldogok leszünk!

Ha egyszer hazatérek?... Nagy szó volt ez attól, aki még nem ismerte az élet komiszágait, a csábítás polipkarjait.

Hát jó dolga volt. A sok léhűtő dandy úgy csapta körülötte a szelet, hogy sokszor

egész vihar keletkezett belőle. Mindegyik a magáénak szerette volna tartani. Ebből aztán nem egy párbaj is keletkezett. De a leány tiszta, romlatlan szíve érintetlen maradt. Mindenkihez tudott kedves lenni, de a keble jég-hideg maradt. Ugy állt ő a csábítások közepette, mint az éreszobor, melyet körülönnak a nap ragyogó sugarai, de fel nem melegítenek, fel nem élesztenek.

A rajongó fiatalság célt nem érvén, lassan-lassan elmaradozott a trafikos boltból. Keresett magának más virágot. Ma itt, holnap ott. Csak egy tartott ki mellette: a legléghabb. Ez behelzögte magát a szívébe. Ki nem fogyott az ígéretekben, a mézes-mázos szavakból. Földi menyországgal, paradiesomi étellel kecsgettette a szép leányt, ha az övé lesz, ha a kezét elfogadja.

És a szép Faragó Ágnes nem tudott ellentállni a csábításnak. A virág is kitarja a kelyhét a szerelmes méhnek, hogy édes mézet szívjon belőle, mikor hódolóan körül-döngieséli. Ágnes is virág volt: feslő rózsabimbó, kitarja hát a szerelmes szívét, hogy az udvarlója mézet szívjon a piros ajkairól...

Ott hagyták a fővárost köpalotáival együtt és nászutra indultak Velence búbajos ege alá.

És Faragó Ágnes megint csak vigasztalta a busongó szüleit:

— Nemsokára boldogan hazatérek!

Makkai Zoltán gavallérosan viselte magát a kis menyecske mellett, míg a bugyellárisa győzte. Hanem az a kis anyai örökség, ami rájutott, hamar eluszott a dózsék városában. Mikor pedig már fogytán volt az „aprópénz“ és a mézesetektől is megesömörösödött, azt mondta a menyecskének hidegen:

— Lelkem, holnap hazautazom az öregemhez.

— Én is magával utazom galambom — csicsergett a kis feleség.

— Nem lehet! Pénzre van szükségem és ezt a műveletet magam bonyolítom le az öregemmel.

— Hát én mit csinállok addig?

— Itt marad és bevár! Két hét múlva újra a karjai közt leszek — mondta Zoltán ellentmondást nem tűrő hangon.

Az asszonykát nagyon lesujtotta ez a hideg válasz. Belevetette magát az egyik zsöllébe és keserves könyeket hullatott.

Makkai Zoltán vette a kalapját és távozott, hogy a dolgait elvégezze.

A menyecske várta este, várta reggel,

a férgese, annál jobb lesz, aki megmarad.

Azért is egy cseppet sem bánt bennünket a sógor jósága, midőn keblére hajlandó ölelni azon magyar honos tisztet, kik osztrák állampolgárok akarnak lenni. Ha akad egy-kettő, bár nem olvastunk egyet sem, pedig bizonyára dicsekedtek volna, legyenek boldogok vele, többet is elviselt már ez a nemzet.

Iskoláink özönével öntik magukból a többé-kevésbé végzett, pályát választó fiatalembert, kik az iskola padjaiban rózsás színben látták ezt a szürke világot s azt hitték, hogy kínálják nekik a jobbnál jobb állásokat s midőn kilépnek az életbe és hol itt, hol ott kopogtatnak, megdöbbenve látják, hogy nem úgy van ám az, amint elképzelték, egy állásra százan is pályáznak. De még egy-egy szak elsajátítása is nehezítve, csaknem lehetlenné van téve. Így a vasuti tisztképző tanfolyamra folyamodik 550 ifju és felvesznek 130-at. Postás gyakornoknak felvesznek 108-at s több száz folyamodó akad. Végzett fiatalember elmegy díjtalan vagy iskolázottságához nem illő fizetéses állásba, más, jobb hiányában. Szomorú jele egyoldalú fejlődésünknek.

A hivatalnokoskodásra mindig hajlott nemzetünk, de nem adhatunk hivatalt a nagyszámu fiataloknak, mert állami, közigazgatási hivatalon kívül máshol elhelyezni ifjainkat nem tudjuk. Nincs fejlett gyáripárunk, nagykereskedelmünk, hol alkalmazást találhatnának tanult ifjaink.

Más nemzetnek annyi helye van serdülő nemzedéke elhelyezésére: gyárakban, kereskedelmi házakban, gyar-

matokban, az állami, községi, katonai hivatalokon kívül s mi mellőzzük azt a pályát, melyre fajunk oly alkalmas, rátermett; s mellőzzük akkor, midőn ipari, kereskedelmi pozíciók nem állnak egyelőre rendelkezésükre.

Katonának magyar ifjak! Hisz meg van könnyítve a mód is. A középiskola elvégzése után, aki önkéntes lesz, mily könnyen lehet tisztte egy kis igyekezettel, németül tudással. Idegen nyelvet ismerni szép dolog. Nem akarom azt hangoztatni, hogy idegen nyelv tudása hasznos, de, ha az én intenciómmal tanulja valaki a német nyelvet, több józan hazafiságot tanusít, mintha a kényelmes „nem tanulok németül“ elvet vallja.

Őseink nem is tudták elképzelni azt az állapotot, hogy magyarul törvénykezzenek s a latin nyelvet művelték s lám, milyen nagyot néznének, feltámadva. Ha a német szót azért tanuljuk, hogy eszközt szerezzünk benne amagyar hadsereg kivására, az a szent cél expiálja az eszközt s nemcsak hogy állást adunk ifjainknak, de megváltoztatjuk a véleményt a magyar vezényszó behozataláról s a jó magyar érzelmű tisztakar erős sulyt kölcsönöz követelésünknek.

Hiszen mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a magyar érzelmű tisztak milyen egy nézetben, egy akaratban voltak velünk, csak nem hangozathatták nyíltan, de bizalmas baráti érintkezésben oly lelkesedéssel és örömmel beszéltek róla, hogy örült a lelkünk rajta.

Ilyen tisztikart, erős, hazafias lélekkel, magyar szívvvel kívánok én ennek a hazának s a jó Isten el nem

hagy bennünket majdan, ha e tárgyra visszatérünk!

Rudits József.

Gazdaság és politika.

Valóságról, abban az értelemben, hogy egész gazdasági életünk pang, a termelés és értékesítés nehézséggel, akadályokkal küzd, hogy fogyasztsuk a tőkét, kénytelenek vagyunk adósságokat csinálni, ma komolyan nem beszélhet senki. A két utóbbi esztendő jó termését megérzi egész gazdasági életünk minden ágában. A gazda termése fejében pénzhez jutott; ezen a pénzen megteszi a szükséges beruházásokat, fizeti az adósságot, még pedig sok esetben előre, sőt, ami megmaradt a készpénzből, takarékpénztárban helyezi el. Régi elv pedig, hogy ha a gazdának van pénze, mindenkinek van belőle haszna. A gazda beruházásai, a gazdaságiak és személyiek, alimentálják az ipart és kereskedelmet, adósságának törlesztése és megtakarított pénze pedig a pénzpiacot.

Hogy ez mostanában így van, arról tanuskodhatnak az iparosok és kereskedők, akiknek régen volt annyi dolguk, mint az idén, tanuskodhatnak a vidéki és fővárosi pénzintézetek, melyek bővelkednek a pénzben, tanuskodhatik értékpapirpiacunk, melyen napról-napra emelkedik értékpapirjaink árfolyama. És mindez összevéve szilárdítja hitelünket a külföldön is, ahol pedig épp az obstrukció és az adómegtagadás következtében már-már azon voltak, hogy visszaküldjék papirjainkat. Mióta azonban a külföldön látják, hogy Magyarország rendesen és pontosan fizeti kamatait, hogy a gazdasági élet némi-

de a jó ura nem jött haza. Akkor már messze röpült vele a vonat. Visszautazott a fővárosba, hogy folytassa a léha életet.

Es a szép asszony hiába várt napokat, heteket, Makkai Zoltán nem mutatkozott.

Faragó Ágnes kétségbeesett a sorsa fölött. Most már elszokott a nehezebb munkától is. Mit tegyen? A nyomor a nyakára szegődött. Szüleihez nem mert menni, a bűn ösvényére meg nem akart lépni. Azt tiltotta az önérzete, ezt a becsülete.

Amint egy este gondolataiban elmerülve, éhesen bolyongott a fényes utcákon, véletlenül találkozott egy földijével. Ennek elbeszélte az élete történetét. A földi szíve megesett a szegény, fiatal menyecske és azt mondta neki:

— Hazaviszem. Otthon minden jó lesz!

— Nem, nem — a szüleim!...

— Megbocsájtanak.

— Igaz, jó szívük van — mondta lassu, vontatott hangon Ágnes és követte önkéntelenül a földijét.

Es hazautaztak. A hajón nagyon lehangolt volt az elhagyott menyecske. Egyik sötét gondolata a másikat nyomta el, mint ahogy a hajó által a felkorbácsolt hullámok emésztették meg egymást. Sokszor gondolt arra is,

hogy milyen jó lenne a lágy habok ölen örökre pihenni.

A földije hiába vigasztalta. A szomorú, elárvult szívére ejtett sebet nem tudta behegeszteni.

Mikor aztán a hajó a szlankaméni hegyekhez ért, egy örült pillanatban átvette magát a szép asszony a hajó korlátján és a következő pillanatban összecsaptak a sustorgó habok a feje fölött és azt sugták:

— Jó idelent megpihenni!...

Hiábavaló volt minden mentési kísérlet, többé nem került felszínre. A hullámsir eltakarta fájdalommal, nyomorával együtt.

Otthon, a tiszaparti városkában pedig a felhők bánatkönyeket hullattak, a tiszaparti fűzfák lehajtották bus ágaikat, a templom arany keresztfén se játszottak a napsugarak szeliden, mikor a réztoronyban megkondult a nagy harang: bim-bam, bim-bam, mintha azt hirdette volna csendülő szavával, hogy egy csillag megint lefutott az égről...

Három galamb húzta rá a harangot, úgy siratták a negyedik galambot: Faragó Ágnes, a szép, de idő előtt letört „Tiszavirágot“.

Exlexben.

Mikor az Úr reám tekintett,
S hivatalnok levék,
Nem sejtettem, mily távol áll
A kezdettől a vég.
... Aktáim boszút álltanak,
A helyzet változott:
Már nem ők; de én képezek
„Ad acta“ darabot.

A sors hosszú határidőre
„Ad acta“ helyezett,
A míg egyszer elintézendő
Kinevezésemet.
A fizetésemelés is
Határidős darab,
Tűnő, csalékony délibáb,
Amely ígér, — nem ad.

Gondoltam: ha moraliter
Igy bántak el velem,
Fizikai létemet is
„Ad acta“ tétetem...
S zálogba vágtam öltönyim
S felöltöim zömét.
Egypár maradt... Az exlexet
Kihúzómban benne még.

leg fölpezsdült, nyugodtan őrzik továbbra is a magyar értékpapirokat, sőt még hozzá is vásárolnak.

De ha ez így van, fogják joggal kérdezni, akkor milyen bajt csinál az obstrukció és mivel idézhet elő gazdasági válságot?

A baj, melyet az obstrukció okoz, két irányban nyilvánul. Az egyik az, hogy megakadályozván az állami beruházások törvényes elrendelését, gátat emelnek a gazdasági fejlődés elé, lehetlenné tévén az utak, vasutak és csatornák építését, megakadályozzák az áruk forgalmának gyorsabb, olcsóbb lebonyolítását, ami által megbénítják versenyképességünket. Manapság pedig ettől igen sok, majdnem minden függ, nem is szólva arról, hogy a tervezett munkák kivitele a nagy gazdasági haszon fölül hány embernek ad kenyeret, jövedelmet, ami végre is számot tesz az ország gazdasági mérlegében. Egyedül ez az egy kérdés megérdemelné, hogy gondolkodóba ejtse azokat, akik még mindig megakadályozzák a törvényhozás rendes munkáját.

Nem kevésbé fontos, sőt talán ennél is fontosabb a másik baj, melyet az obstrukció okoz. A gazdasági élet is olyan, mint sok más dolog, amelyben, ha nincs haladás, akkor visszaesés következik. A két évi jó termés elég volt arra, hogy ismét rendes mederbe terelje az általános üzletmenetet, de nem elegendő arra, sőt még több jó termés sem elegendő egyedül arra, hogy fölélessze a vállalkozási kedvet, hogy újabb vállalatokat hozzon létre. Ehhez jóval több kell, mint a jó termés és a pénzösség. A világ gazdasági viszonyai ma olyanok, hogy egyik ország sem

zárkózhatik el a másiktól, hogy minden ország termelésének fölöslege számára biztosítsa magának a külföldi piacokat, mert csakis a külföldtől, az oda kivitt árukért kapott pénzen vásárolhatja meg az onnan behozott árut. Ha nem az ilyen árucseré révén szerzett pénzen vásárol külföldi árut, amire szüksége van, akkor tönkre kell mennie, mert a saját országa tőkét költi el.

Minthogy azonban minden ország így gondolkodik és többé kevésbé minden ország meg is akarja védeni a versenyyel szemben a saját termelését, az országok szerződés útján biztosítják az egymás közt való forgalmat és kereskedelmi szerződést kötnek. Ha nem kötnek ilyen szerződést, akkor a két ország vámháboruba keveredik, oly nagy vámmal sújtja egymás áruit, hogy azok kölcsönös forgalma jórészt lehetetlen. Ennél a háborúnál is úgy van, mint az ágyukkal vivottnál, hogy a gyöngébb elbukik.

Magyarország most abban a helyzetben van, hogy több külföldi állammal kereskedelmi szerződést kellene kötni a kölcsönös áruforgalom szabályozása érdekében. Az 1889. évi XXX. t. c. értelmében első sorban viszonyunkat Ausztriához kellene rendezni és megállapítani az új autonom vámtarifát. Mindezt azonban megakadályozza az obstrukció és ezzel oly bizonytalanságot teremt, mely rosszabb a legrosszabb szerződésnél, mert ez a bizonytalan állapot akadályozza meg az újabb vállalkozást. Vajjon ki merne újabb vállalatot létesíteni, gyárat alapítani, mikor nem tudja, Ausztriával megkötjük-e az új kiegyezést vagy sem, megmaradunk-e továbbra is a vámközösségben, vagy pedig az önálló vámterületet rendezzük be? Ki merne újabb vállalkozásba fogni, mikor nem tudja, hogy a külfölddel kötünk-e kereskedelmi szerződést és ha igen, milyent és mennyi időre?

Ez a bizonytalanság az, mely nagy veszedelmeket rejt méhében, ez az, mely végzetessé válhatik. Az obstrukció, mely e nagy gazdasági kérdések megoldását teszi lehetlenné, tönkre teheti ez által mindazt, amit Isten után a magyar szorgalom és a magyar tudás teremtett. Hiába van jó termés, ha nem tudjuk rendezni gazdasági viszonyunkat a külföldhöz. Mit ér, ha még annyi buzát termelünk, ha nem tudjuk eladni Ausztriának vagy a külföldnek, mit ér, ha még annyi lisztet őrölünk, cukrot készítünk, mit ér egész termelésünk, ha nem tudjuk eladni a külföldnek. Miből építünk akkor tovább, miből szerezzük meg az anyagi eszközöket a magyar nemzeti állam kiépítéséhez? Nem akarom a végletekig kifejteni ennek a bi-

zonytalanságnak következményeit, amelyek az országot esetleg gazdaságilag tönkre juttatják. Elég talán már ennyi is annak igazolására, mily mérhetetlen veszedelemmel jár az obstrukció folytatása, ha azt még oly szép, még oly nemes ideálokért is küzdik. A gyakorlati élet másként számol és az ország gazdasági jóléte megköveteli, hogy gyakorlatilag számoljunk.

Községi alkalmazottak nyugdíjintézete.

— Saját tudósítónktól. —

A vármegyei kis és nagyközségek alkalmazottainak nyugdíjintézménye megalakítása érdekében folyó hó 20-án délelőtt a vármegyei székház tanácstermében értekezlet folyt le, melyen a következő urak vettek részt: Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos főorvos, Scultéy Ferenc árvaszéki elnök, Vojnits István főjegyző, Pribil Ernő tb. főttgyész, Varosy László főszámvevő, Császár Peter, Tarczay Dezső főszolgabírók, dr. Pertschy Ferenc vármegyei bizottsági tag, Zsupánszky Lyubomir, Faller Alajos községi jegyzők, Halm Ottó, Varga Károly rendőrfelügyelők, dr. Rényi József tb. főorvos, Égi Lajos, Maár József, Lukács Gyula községi aljegyzők.

Az értekezleten lelkes hangulat uralkodott és annak minden egyes tagja nagy érdeklődéssel vett részt a magasztos humánus eszme megvalósításában. E mellett az értekezlet minden tagja a hála igaz érzelmével hódolt Latinovits Pál főispánnak, ki ezt a régen várt és óhajtott intézményt most a megvalósulás stádiumába vitte, Karácson Gyula kir. tanácsos alispán közreműködése mellett.

Az ülésen Latinovits Pál főispán ezen humánus intézmény lelkes pártfogója elnökölt. Elfoglalván elnöki székét, üdvözli az értekezlet megjelent tagjait és örömeinek ad kifejezést a felett, hogy ezen rendkívüli fontos ügy tárgyalására ily szép számban jelentek meg. Azoknak a községi alkalmazottaknak jogos igényeit és kérelmét fogják most megvalósítani, kikről hosszú időn át teljesen megfeledkeztek. Ha egy községi alkalmazott munkaképtelen lett, vagy elhalt, családját a legnagyobb nyomorban és szűkségben hagyta hátra.

Ezen humánus intézmény bizonyára elfogadásra talál a vármegye közönségénél, mely a humanizmust nemcsak szóval, hanem tettel is támogatja. Arra kéri az értekezlet tagjait, hogy a tervezet minden előnyét és hátrányát vegyék bírálat alá és adják elő nézeteiket. A hozzászólást két részre osztja az általánosságra és részletekre nézve.

Szólásra emelkedett dr. Pertschy Ferenc a törvényhatósági bizottság előkelő tagja a bácsmegeyi orvosi szövetség nevében köszönetet mond Latinovits Pál főispánnak azon atyai gondoskodásáért, hogy az orvosokat is bevette ezen humánus intézménybe és bejelenti, hogy az orvosszövetség vármegyei fiókja nevében az észrevételeket és óhajokat dr. Rényi József a szövetség titkára fogja előadni.

Dr. Rényi József szép beszédben fejtegeti, hogy itt egy szép karácsonyi ajándékról van szó, melyért az orvosok igaz hálát éreznek Latinovits Pál főispán személye iránt.

Ideáлом, mint művelt nő,
Ki újságolvasó,
Megérté, hogy az országban
Nagy a ribillió,
Hogy exlex van s az ígéret
S eskü nem obligál...
Gondolt egyet és férjhez ment
A hűtlen ideál.

Jól tette, mert amennyire
Sejtetni engedé,
Mint férjet is odatett vón'
Az „ad acta“-k közé.
Az újoncot exlexben is
Megadta volna tán,
Indemnitást azonban nem:
Mert nem volt hozomány.

Ideáлом logikáját
Magamévá tevén,
S ígéretim beváltani
Elfelejttem biz' én.
Adósságom fizetését
Mind „ad acta“ teszem...
Az exlex, ha hazámnak nem,
De használ énnemem.

Vén Antal.

Ezután Zsupánszky Lyubomir Oszivac község nagyérdemű jegyzője kedves kötelességének ismeri kijelenteni, hogy most mikor a községi alkalmazottak kérvénye felszínre került, az a vármegye összes községi jegyzőinél a legmelegebb rokonszenvre talált. Hálával említi fel, hogy midőn e humanus intézményt Latinovits Pál főispán vette kezébe, nyert ügy volt. Szívének teljes melegével egy isteni forrásból, a felebaráti szeretetből karolta fel az elaggott, munkaképtelen alkalmazottakat, az elhagyott özvegyek és árvák fontos érdekeit. Meg van győződve arról, hogy a vármegye közönsége a legnagyobb örömmel fogja támogatni e fontos intézményt és azt virágzásra fogja emelni. Ő maga részéről, hogy e célt előmozdítsa, 100 koronát aranyban tett le. Ezen nemestettét az értekezlet lelkesen megéljenzette.

Égi Lajos községi s. jegyző a községi alkalmazottak nevében fejezte ki hálás köszönetet Latinovits Pál főispánnak, ki ezen üdvös és hasznos intézményt életbeléptette.

Elnöklő főispán emelt erre szót és kijelenti, hogy kedves kötelességet teljesít, midőn a megyeszerte tisztelt és nagyrabecsült Zsupánszky Lyubomirt üdvözli, ki az új intézménynek nemcsak szóval, hanem tettel is lelkes harcosa és szíve sugallatát követve az első adományozó. Majd köszönetet mond a szeretetnek és elismerésnek spontán megnyilvánulásáért, melyben őt az értekezlet tagjai részesítették. Legfőbb óhaja, hogy ez a humanus intézmény egy jól megérdemelt munkásságnak a jutalma legyen. Legyenek meggyőződve, hogy nemcsak szóval, hanem tettel is támogatni fogja, hogy ezen magas sztos hivatását megkezdhesse.

Az éljenzések elhangzása után Szalay Frigyes főispáni titkár tb. főjegyző, előadó alapos szakavatottsággal, mély tudással és a humanizmus iránti lelkesedéssel egy hosszas előadásban ismertette a létesítendő intézmény fontosságát és áttért a nyugdíjintézmény szabályrendelet tervezetének előadására. Foglalkozott a nyugdíjintézmény létesítésének céljával, a szükséges alap megteremtésével, a bevételek és azok felhasználásáról, a kiadások fedezéséről, tagok kötelességei és jogigényeiről, a járulékok beszedéséről, az alapgyűlésről, a járulékok beszedéséről, a nyugdíjintézmény viszonyosságáról az állammal és más nyugdíjintézményekkel szemben.

Az előadói kitérő javaslat felett élénk eszmecsere volt, melyben résztvettek: Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, Vojnits István főjegyző, Városy László — kinek felszólalása és az egyes pontok ismertetése általános érdeklődést keltett és kiváló biznysága volt kitérő szak tudásának — Pribil Ernő, dr. Pertschy Ferenc, dr. Rényi József, utóbbi különösen az orvosokat érdeklő pontoknál több helyen indítványt tett. Hozzászóltak továbbá: Halm Ottó, Égi Lajos és Maár József.

Az eszmecsere után elhatározta az értekezlet, hogy a nyugdíjintézet ügyeinek fogalmazási teendőire egy új állást szervez, melynek javadalmazása 3000 korona fizetés, 600 korona lakbér lesz.

Ezután Latinovits Pál főispán még egyszer szívélyes szavakkal üdvözli az értekezlet tagjait és az értekezletet befejezettnek nyilvánította.

Kulai és verbászi küldöttség a főispánnál.

Kula és Verbász községek ugylátszik tíz évvel előbbre vannak a megye székvarosától, mert legutóbb nagy lelkesedéssel határozták el a villamos világítás bevezetését. Nagyon jellemző e határozat a három község népére, amely ha talán áldozatába is került, egy lépést sem akar mögötte maradni a haladásnak. Dicséretes eszme került ez által a kivitelre s már csak a törvényhatósági jóváhagyás van hátra, hogy a három községben kigyuljanak a villamos lángok.

A községek képviselőtestületei elfogadták az eszmét és a hozott határozatokat beterjesztették a vármegyének jóváhagyás végett.

Vasárnap ugyancsak ez ügyben egy nagyszámu tagokból álló deputáció tisztelt Latinovits Pál főispánnál, hogy őt arra kérék, miszerint a szőnyegen fekvő ügyet támogatásában részesítse. A küldöttség szónoka Lederer Gusztáv kir. ítélőtáblai bírő volt, aki egy szép beszédben üdvözölte főispánunkat, kimerítően ismertette mindazon előnyöket, melyek a községekre hármoznak a villamos világítás bevezetésével.

A felhozott érvek meggyőzték főispánunkat arról, hogy tényleg hatalmas előnyöket biztosítana a villamos világítás behozatala, adott válaszában mindenekelőtt is örömmel üdvözölte az eszmét és megígérte, hogy a mennyire csak tellik, a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni a kérvényező községeket.

A küldöttség lelkes éljenzéssel köszönte meg a választ s a legszebb reménnyel eltelve, utazott vissza megvinni a jó hirt.

A küldöttségben résztvettek Kuláról: Lederer Gusztáv, Mezey Zsigmond, Schick Mátyás, Kanyó József, dr. Récei Ede, Mutsch József, Szukula Vince, Glässer Vilmos id., Putnik Milán, Kirilovits Izidor, Zwipp Ferenc, Borovánszky Gyula. Overbászról: Bruszt Mihály bírő, Kurtz Henrik. Ujverbászról: Kuntz Péter, Bayer Henrik.

Részünkről is melegen üdvözöljük az említett községek törekvéseit és kívánjuk, miszerint a sok nagyközség minél előbb kövesse e példát!

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága folyó hó 22-ik napján délelőtt tartotta meg ez évi IV. évnegyedes közgyűlését a vármegyei székház nagytermében, amelyen a bizottság tagjai szép számban jelentek meg.

Latinovits Pál főispánt a közgyűlési terembe léptekor a bizottság tagjai éljenzéssel fogadták. Elfoglalván elnöki székét, szívélyes szavakkal üdvözöli a bizottsági tagokat, akik a zord téli idő dacára szép számban jelentek meg és ezzel is tanusították, hogy hivatásuk magaslatán állanak. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésével Vojnits István főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Lederer Pált, az ügyészi teendők ellátásával dr. Csernyus Pál tb. főügyészt bizta meg.

A napirend előtt Latinovits Pál főispán kegyeletes szavakkal emlékezett meg a legmagyarabb főherceg József leánya Mária Klotild gyászos elhunytáról. Nincs az országban magyar ember,

ki a honvédség megteremtőjét ért mély gyászban és szomorúságban ne osztozna. Indítványozza, hogy a vármegye közönsége a gyászeset iránt érzett részvétét felirat útján fejezze ki József főhercegnek. A közgyűlés, melynek tagjai a főispán beszédét meghatottsággal hallgatta, a részvétírat felterjesztését egyhangulag elhatározta.

Alispáni jelentés.

Vojnits István főjegyző felolvasta Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán jelentését a közügyek állapotáról, amelynek bevezetésében kegyeletes szép szavakkal emlékezik meg gróf Chottek Rezső futtaki nagybirtokos elhunytáról, ki két emberöltőn át részt vett a vármegye közéletében. Különösen kivált az elhagyottak segélyezésében, árvaházat, kórházat épített. Elhunytá alkalmából a vármegye közönsége nevében Latinovits Pál főispán fejezte ki részvétét a gyászborult főúri családnak.

Örömmel emlékezik meg az alispáni jelentés báró Vojnits Istvánt, vármegyénk nagy fiát ért kitüntetéséről, mely őt azáltal érte, hogy az országos szabadelvű párt alelnökévé megválasztotta. Ez alkalmából a vármegye közönsége őszinte szívből kívánja, hogy ezen kitüntető magas állását a baha és vármegyénk javára sokáig viselje. Az alispáni jelentés ezen részét a bizottsági tagok lelkes éljenzéssel kísérték.

Az alispáni jelentés kiterjed a vármegyei közigazgatás és közélet minden ágazatára és teljes és hű képét adja a vármegyei közügyek állapotának. A jelentést mindenütt érdekes statisztikai adatok kísérik.

Az alapos és terjedelmes jelentést a közgyűlés éljenzéssel egyhangulag tudomásul vette.

Ezután a következő tárgyak kerültek a közgyűlés napirendjére:

Tisza István köszönő leirata.

Vojnits István főjegyző felolvassa Tisza István köszönő leiratát, melyben köszönetét fejezi ki a vármegye közönsége által hozzá intézett üdvözölő feliratért. Kijelenti, hogy válságos időkben vette át a kormány vezetését és így kéri a vármegye közönségét, hogy őt hazafias munkásságában támogassa. A közgyűlés a leiratot éljenzések közt tudomásul vette.

Községi alkalmazottak nyugdíjügye.

Főispán átírta a községi alkalmazottak nyugdíjintézményének létesítése céljából alkotandó szabályrendelet és ezzel szemben némely szabályrendelet módosítása.

Az állandó választmány javaslatának felolvasása után, melyet Vojnits István főjegyző teljesített, szólásra emelkedett Herceg Ede bizottsági tag és kijelentette, hogy ez év tavaszán bátor volt egy indítványt a közgyűlés elé terjeszteni, hogy a községi alkalmazottak nyugdíjügye rendezése érdekében szabályrendeletet alkotson. A közgyűlés lelkesedéssel elfogadta indítványát és azt Latinovits Pál főispán egész erejével támogatta és így nem jutott le a napirendről. Nagy öröme szolgál, hogy sok szegény család megmentése iránt ily hamar meg lesz az intézkedés téve. Hálás köszönetet mond Latinovits Pál főispán és Karácson Gyula alispánnak, kik ezen ügyet most megalósították. Felhívja a bizottság figyelmét, hogy a községi mérnökök ki vannak hagyva, pedig ezek is élethossziglan vannak megválasztva, kéri, hogy ezek is a nyugdíjasok sorába felvéssenek.

Karácson Gyula alispán megnyugtatta a felszólalót, hogy minden állandó alkalmazott és így a községi mérnökök is benne vannak a nyugdíjintézetben.

Latinovits Pál főispán köszönetet mond a törvényhatósági bizottságnak, azon ténykedéséért, hogy e javaslatot elfogadta. Valóságos tragédiák folytak le nála, szegény özvegyek és árvák jöttek, kiket a község az utcára dobott, ezek baját orvosolja most a nyugdíjintézmény.

Árvapénzek elhelyezése.

A törvény névszerinti szavazást rendelvén el, azt Latinovits Pál főispán elrendeli, a névsor vezetésével Popovits Sebő főlevéltárost, az igennel szavazók feljegyzésével Blumenthal Károly aljegyzőt, a nemmel szavazók feljegyzésével Tripolszky Bélát bízta meg. Popovits Sebő felolvassa a névsort, e szerint leszavazott 77 szavazat igennel.

Schank Henrik öröksége.

A közigazgatási bizottság átirata Sebanc Henrik árvapénztári követelésének visszatérítése tárgyában. A közgyűlés utasítja Karácson Gyula kir. tanácsos, alispánt, hogy a nevezettnek követelését és járulékait a tartalék-alapból utalványozza ki.

Az árvaszéki nyilvántartói állás.

Főispán átirata és az árvaszék előterjesztése a gyámoltak és gondnokoltak központi nyilvántartása és egy nyilvántartói állás rendszeresítése tárgyában.

Dr. Frank Mihály árvaszéki elnökhelyettes olvasta fel a főispán átiratát, melyben az a legnagyobb elismeréssel szól az árvaszék áldados működéséről. Az állandó választmány javaslata alapján a közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a nyilvántartást elhatározza és egy nyilvántartói állást szervez 2400 korona évi fizetés, 400 korona lakbér javadalmazás mellett.

Főügyészválasztás.

Napirendre került a Pribil Ernő nyugdíjazásával trespodésbe jött főügyészi állás választás utján való betöltése. Latinovits Pál főispán a kijelölt választmányba Trischler X. Ferenc, Fernbach Károly és dr. Grünbaum Pál, a közgyűlés Karácson Gyula indítványára Alföldy Gedeon, dr. Molnár Károly és dr. Pertschy Ferenc bizottsági tagokat nevezte ki illetve választotta meg.

Elnöklő főispán a közgyűlést a kijelölt választmány tanácskozására tíz percre felüggesztette. A választmány tanácskozása után a terembe megjelenvén, Latinovits Pál főispán tudatta a közgyűléssel, hogy a kijelölt választmány az trespodésben levő főügyészi állásra az egyedüli folyamadót, dr. Mikosevits Kanut zentai járási főszolgabírói jelölte.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta ezen kijelölést és így a főispán dr. Mikosevits Kanutot egyhangulag megválasztott vármegyei főügyésznek jelentette ki és felhívta a hivatalos eskütelételére. Az eskümintát Vojnits István főjegyző olvasta fel.

Az eskü elhangzása után dr. Mikosevits Kanut, az új főügyész emelkedett szólásra és egy eszmegazdag szép beszédben mondott köszönetet a bizalomnak az ő személye iránti lélekemelő megnyilvánulásáért. Husz éves közpályája alatt mindig mintaképül lebegett előtte a vármegye előkelő vezéreinek példája, kiknek bölcs intézkedései mindenkori közjává irányultak. Némi aggodalommal foglalja el fontos állását, mert utódja lesz egy oly kiváló férfúnak, ki kiváló tehetséggel, mély jogi tudásával és jó szívével a törvénynek valóságos őre volt. Engedje meg a törvényhatósági bizottság, hogy azért mégis a legjobb reménnyel foglaljam el tisztii állásomat és példakép fog előttem lebegni a főispán ur ő méltóságának minden szépért, nemesért lelkesítő személye, az alispán ur ő nagyságának vasszorgalma és nagy tudása lesznek a vezérszövétnek hivatali működésem alatt és ígérem, hogy állásomhoz méltó leszek.

Latinovits Pál az elhangzott éljenzések után meleg szavakkal üdvözölte dr. Mikosevits Kanutot új főügyészt. Utalt ezen állás nagyfontosságára és kiválóságára. Rámutatott Mikosevits Kanut eddigi közpályájára, amelynek munkássága, az ő kiváló tudása biztos reményt nyújt arra, hogy fontos állását közmegelégedésre fogja betölteni.

Eljenzések kísérték a főispán szívéhez szóló szép beszédét. A megválasztott új főügyészt a bizottság tagjai közül igen sokan üdvözöltek.

Itt említjük meg, hogy elnöklő főispán a zentai főszolgabírói állásra dr. Buday Pál árvaszéki elnököt, tb. főjegyzőt, az árvaszéki elnöki kar derék, kiváló tagját helyettesítette.

Miniszteri leiratok.

Beltügyi miniszteri intézkedés a bacsmentamási úrbéri költségek leírása tárgyában. — A határozatot a miniszter megsemmisítette.

Földmivélsügyi miniszteri intézkedés munkasházak építésére adott 5000 korona államegély tárgyában. — Megfelelő szétosztásra az alispánnak kiadatott.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur intézkedése a vármegye törvényhatósági közutjai műszaki szolgálatának szervezéséről alkotott, illetve módosított szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. — A miniszter a szabályrendeletet jóváhagyta.

Honvédelmi miniszteri leirat a vármegye tulajdonát képező szabadkai laktanya tárgyában. — A közgyűlés az ügy rendezésére Piukovits József és Bezeredy István bizottsági tagokat kiküldte.

Törvényhatósági átiratok.

Szatmár vármegye közönségének átirata a közigazgatási tisztviselők fizetésének felemelése és rendezése érdekében a beltügyi miniszterhez intézett feliratának hason felirattal leendő pártolása iránt. — Hasonló szellemű felirat már intézve, tudomásul vétetett.

Zólyom vármegye közönségének átirata a községi és körjegyzők fizetésének rendezése, illetve az 1886 évi XXII. t. c. 66. §-ának módosítása érdekében a kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt. — Abauj-Torna vármegye közönségének átirata idegen birtokosoknak külön megadóztatása érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul vétettek.

Sopron vármegye közönségének átirata a vármegyei gazdasági egyesületeknek hivatalos levelezéseire a postai díjmentesek biztosítása, valamint az elnök és titkár részére kedvezményes vasuti jegy engedélyezése érdekében a kereskedelemügyi miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt. — Hasonló szellemű felirat intézve.

Torna Gömör Kishont átirata Murány-Lehota község tűzkárosultjai javára adománygyűjtése iránt. — Tudomásul vétetett.

Számonkérőszék.

Főispán átiratát, melylyel a folyó hó 19-én megtartott számonkérőszék jegyzőkönyvét bemutatja, a közgyűlés tudomásul vette.

Alispáni előterjesztések.

A járási mezőgazdasági bizottságban megütrült tagsági hely betöltése. — A közgyűlés Marton István bizottsági tagot választotta meg.

Alispán ur előterjesztése a vármegyei nyugdíj szabályrendelet tárgyában. — Alispán ur jelentése a D. M. K. E. alakuló közgyűlése tárgyában. — Alispán ur előterjesztés a vármegyei községi jegyzők által magánmunkálatok után szedhető díjakról alkotott szabályrendelet. — Alispáni előterjesztés a „fogadó, vendéglő, kávéház és kávéházakra vonatkozó” szabályrendelet módosítása tárgyában. — Alispán ur előterjesztés Okanizsa községben a házalás eltiltása tárgyában alkotott szabályrendelet tervezetét.

— A vármegye alispánjának és az árvaszéki elnöknek előterjesztése a vármegye által kezelt alapok pénzkészleteinek és a gyám-pénztári kezelésben másképp nem gyümölcsöztethető pénzeknek az 1904. évben mely pénzüntézeteknél leendő elhelyezése iránt. — Alispáni előterjesztés a földmivélsügyi miniszter ur által a munkasházak építésére adott 4980 korona újabb segély szétosztása iránt. — Alispáni előterjesztés a loavató bizottság elnökeinek 1904. évre való megválasztása iránt. — Alispáni jelentés a Baranya és Bács-Bodrog vármegye között a Sárkány-szigetben fenforgó határkérdés rendezésében megtartott tárgyalás eredményéről. — Tudomásul vétettek.

A Baranya vármegye és vármegyének között a Sárkány-szigeten fenforgó határkérdés rendezésében fentartott tárgyalás eredményéről. — A miniszterhez jóváhagyásra felterjesztetik.

Előterjesztése az óbecse—ujvidék—titeli b. é. vasut mentén levő vasuti állomásokhoz

vezető utaknak a törvényhatósági utbálózatra leendő felvétele és azok kiépítése iránt. — A hálózatba felvételnek és kiépítésük elrendeltetett.

A tatabázi, titeli, bacsalmási községi közutak törzskönyvének hitelesítése. — Hitelesített.

A választott bizottsági tagok 1904. évi névjegyzékét a közgyűlés tudomásul vette.

Nyugdíjazások.

A nyugdíjkezelő választmány javaslata alapján a közgyűlés Szilágy Elemér alszámvevőt 1488 korona, Krusetz János alszámvevőt 1460 korona, Albrecht Kálmán irnokot 1900 korona, Utornik István irnokot 940 korona és Zarubszky Gyula irnokot 552 koronával nyugdíjazta.

Főügyészi helyettes.

A közgyűlés dr. Mikosevits Kanut helyettesévé dr. Csernyus Pal tb. főügyészt bízta meg.

Gyógyszertári ügyek.

A vármegyei közegészségügyi bizottság jelentése az ujsóóví gyógyszertárnak Ósodóvára leendő áthelyezése tárgyában. Az áthelyezés kimondott. — Az Ópalánkán felállítandó gyógyszertár iránti jelentés pártoló felirat kíséretében a miniszterhez felterjesztetett. — Az Óbecsén felállítandó gyógyszertár iránti kérvény elutasított.

Felebbezések.

Feigl Antal és társainak felebbezése a Bikityen folyó évi november hó 7-én megéjtett s. jegyzői választás ellen. — A felebbezés elutasított.

Jager János felebbezése a Bácsföldvárt megejtett közgyám választás ellen. — Ifj. Döme Ferenc felebbezése Zenta városnak a polgármester nyugdíjaztatása iránti indítvány tárgyában. — Özv. Mikovits Matild felebbezése a titeli rétkelző bizottságnak néb. férje részére kért pótdíjazás tárgyában. — Turfitt Ferenc felebbezése Óbecse községnek Vörös Béla személyi pótléka tárgyában hozott határozata ellen. — Király Lajos felebbezése Ada községnek a jegyzők lakása tárgyában hozott határozata ellen. — Rózsa Imre felebbezése Petrovoszellő községnek ideiglenes tanterem létesítése és egy tanítónői állás szervezése tárgyában hozott határozata ellen. — Szűcs Lajos felebbezése Zenta városnak a tanárok nyugdíjjáruléka tárgyában hozott határozata ellen. — Vámoscher Nándor felebbezése Bajsa községnek a piac-tér egy részének a felekezetek javára leendő átengedése tárgyában hozott határozata ellen. — Hevér Sándor és társai felebbezése Zenta városnak Márkus Orbán fizetési előlege tárgyában hozott határozata ellen. — Blazek Lajos felebbezése Bácsföldvár községnek a gazdasági és az ipariskolai tanítók tiszteletdíja tárgyában hozott határozata ellen. — Kékity Péter felebbezése Óbecse községnek az óbecse—aracsi komp létesítése tárgyában hozott határozata ellen. — König Miklós felebbezése Apatin községnek a monostorszeg—apatini ármentesítő társulat által átvett árvédelmi anyagszerek tárgyában hozott határozata ellen. — A határozatok jóváhagyattak.

Mayer György felebbezése Bácsföldvár községnek a nagy vendéglői béreösszeg mikénti fizetése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldott.

Nagel Máté és társai felebbezése Rácmilitics községnek az iskola és óvoda építése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyott.

Császár Péter főszolgabíró felebbezése Bácsföldvár községnek a közpályák elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozat hozandó.

Községi határozatok.

Ujpalánka község határozata a legelő kezelése tárgyában. — Bajmok község határozata a közegészségügyi és kórházalap egyesítése tárgyában. — Ada község határozata Sztricszevic Áron és társai legelőbér tartozásának leírása tárgyában. — Bácsföldvár község szabályrendelete a községi vagyonkezelés és a pályázati hirdelmények közzététele tárgyában. — Bácsgyurgyevő község határozata Soolyanszki Todor és Musiczki Todor segé-

lyezése tárgyában. — Kovilszentiván község határozata a Bacs-Bodrog megyei körbe való belépés tárgyában. — Bácsbuzsáki község határozata néhai dr. Hipp Antal és társai nevével vezetett községi adó leírása tárgyában. — Apatin határozata a postaépület átalakítási költségei tárgyában. — Béreg határozata a tagosítási költségek kifizetése tárgyában. — Bácsföldvár határozata az őrök helyettesi díjak kiutalása tárgyában. — Mélykut határozata az orvosi javadalom megváltoztatása tárgyában. — Zenta határozata a hullaégető kemence költségei tárgyában. — Baracska határozata a gyurityi temető kihalása tárgyában. — Mosorin határozata Maletin Szmylyana és társai segélyezése tárgyában. — Turia határozata a betét másolatok beszerzése tárgyában. — Okanizsa határozata a javításoknál felmerült asztalos munkák költségei tárgyában. — Okanizsa határozata a javításoknál felmerült kőműves munkák költségei tárgyában. — Filipova határozata kölcsönfelvétel tárgyában. — Okanizsa határozata Páncél János és társai segélyezése tárgyában. — Gombos határozata a megyei jegyzői egyesületbe való belépése tárgyában. — Okér határozata a kisbírók fizetésének felemelése tárgyában. — Szeghegy határozata egy díj-nok felfogadása tárgyában. — Petrovoszellő határozata az adójegyző és nyilvántartó jutalmazása tárgyában. — Bácsföldvár határozata az előfogatosok fuvardíja tárgyában. — Zenta határozata Ollay Péter tanulmányi segélye tárgyában. — Gardinovec határozata Kanizsai Gyula mérnöknek és a jegyzőnek tiszteletdíja tárgyában. — Gardinovec határozata a végrehajtási díjak felhasználása tárgyában. — Kernyaja határozata a zárdatelek átbocsájtása tárgyában. — Lok határozata Tomín Izsák és társai segélyezése tárgyában. — Overbász határozata a gazdasági iskola államosítása tárgyában. — Okanizsa határozata a vágóhid kijavitási költségei tárgyában. — Okanizsa határozata a kataszteri mérnök lakásának költségei tárgyában. — Bácsstopolya határozata az orvosi fizetés emelése tárgyában. — Petrovoszellő határozata a megyei jegyzői egyesületbe való belépés tárgyában. — Ujpalánka határozata Simándy István jutalmazása tárgyában. — Omorovica határozata községi temető létesítése tárgyában. — Zenta határozata becselési költségek kimutatása tárgyában. — Parabuty határozata gyámpénztári kezelők díjazása tárgyában. — Apatin határozata egy tanítónői állás szervezése tárgyában. — Kishegyes határozata a gazdasági iskola felépítése tárgyában. — Obecse határozata Kantny Frida napidíja tárgyában. — Obecse határozata az iskolák javítási költségei tárgyában. — Mohol határozata Nikolajevits Lázárné segélyezése tárgyában. — Petrovoszellő határozata Molnár János jutalmazása tárgyában. — Bácsföldvár határozata a közgyűlési fizetés emelése tárgyában. — Bácsföldvár határozata a pénztárnokok fizetésének emelése tárgyában. — Obecse határozata Pekánovits Péter drágasági pótléka tárgyában. — Járek határozata behajthatatlan követelések tárgyában. — Okér határozata az óvónői fizetés felemelése tárgyában. — Veprovác határozata a jegyzői egyesületbe való belépés tárgyában. — Vilova határozata a munkavégzői állás rendszeresítése tárgyában. — Vilova határozata a pénztárnoki fizetés felemelése tárgyában. — Zenta határozata Szabó Pirocska segélyezése tárgyában. — Parabuty határozata a tanítók buzáilletménye tárgyában. — Kernyaja határozata a kézi és igás napszámok megváltása tárgyában. — Zenta határozata Sztudényi Gyula kántor személyi pótléka tárgyában. — Okanizsa határozata özvegy Schäffer Józsefné segélyezése tárgyában. — Ada határozata Árpási János fizetési előlege tárgyában. — Ada határozata a tűzoltó őrtorony építési pótmunkái tárgyában. — Gajdobra határozata az előjárók jutalmazása tárgyában. — Szeghegy határozata Wagner György kisbíró jutalmazása tárgyában. — Szeghegy határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában. — Bacsartonos határozata a községi udvaros díjazása tárgyában. — Ujpalánka határozata a segédjegyzői fizetés emelése tárgyában. — Titel határozata a

behajthatatlan kórházi költségek leírása tárgyában. — Karavukova határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában. — Bajsa határozata pénzeszközök vételének megtagadása tárgyában. — Mohol határozata a Radonits Anna féle per költségei tárgyában. — Deszpotszentiván határozata Raletics Vlada törleési engedélye tárgyában. — Kiszács határozata a község ház festési költségei tárgyában. — Kucura határozata házhelyek eladása tárgyában. — Bajmok határozata két tanító kártalanítása tárgyában. — Kishegyes határozata Mészáros János és tarse kártalanítása tárgyában. — Bacsartonos határozata Faragó Abel és társai fogyasztási adójának leírása tárgyában. — Bácskeresztur község határozata a Bacs-Bodrog megyei körbe való belépés tárgyában. — Bulkesz község határozata a Bacs-Bodrog megyei körbe való belépés tárgyában. — Jankovác község határozata Zsebi György segélyezése tárgyában. — Rácmilitics határozata a harangozó fizetésemelése tárgyában. — Bacsartonos határozata a községi végrehajtó javadalmozása tárgyában. — Ada határozata Horák András és társai követelésének leírása tárgyában. — Bácsföldvár község határozata Balla Dénes községi állatorvos jutalmazása tárgyában. — Okanizsa község határozata a „Pusztaszeri Árpád Egyesület” alapítótagként való belépése tárgyában. — Obecse község határozata özv. Csopor Gyula névtől a népkönyvtár javára megvett könyvek árának kiutalványozása tárgyában. — Okér község határozata négy országos vásár kérelmezése tárgyában. — Kishegyes község határozata a betivásárokon helypénzszedés tárgyában. — Jövahagyattak.

Bácspetrovoszellő községnek a marhamérleg használatáról és a használatért fizetendő díjakról alkotott szabályrendelete. — Guszmann Lajos överbácsi lakos kérvénye kiirtott lóva után részére segély folyósítása iránt. — Bácsalmás község határozata a község beltérletén felállítandó lámpák tárgyában. — Kupuszina község határozata az 1892. évben az árvédelem következtében egyeseknek okozott károk megtérítése tárgyában. — Bacsujfalu község határozata a községi közuduló közutak törzskönyvezése. — Gyurgyevó község határozata ugyanazon tárgyban. — Lok község határozata ugyanazon tárgyban. — Kucura község határozata egy artézi kut létesítése tárgyában. — Pivnicza község határozata Valentik Mária segélyezése tárgyában. — Özv. Göröncsics Mihályné felebbezése Bácsföldvár községnek a segélyt megtagadó határozata ellen. — Rácmilitics határozata Kassán Tanaszia segélyezése tárgyában. — Zenta város képviselőtestületének határozata dr. Buday Dezső volt polgármestert terhelő 10 kor. előleg tartozás leírása iránt. — Ugyanannak határozata a nevezett volt polgármestert terhelő 34 korona előleg törlése iránt. — Ugyanannak határozata hasonló ügyben. — Jövahagyattak.

Ujverbász határozata a gymnasiumi ösztöndíj-alap gyarapítása tárgyában. — Bajmok határozata a fogyasztási adójutalék felosztása tárgyában. — Bajmok község határozata az állatvásártér elhelyezés és berendezésével járó költségeknek honnet leendő fedezése tárgyában. — Feloldattak.

Bácsfeketehegy határozata az óvoda kijavitási költségei tárgyában. — Ujabb határozat hozandó.

Kérvények.

Gferer, Schroch és Grossmann cég kérvénye a halas-bácsalmás-rigyicai h. érd. vasút részvénytársaságha igazgatósági tag kiküldése iránt. — A község Latinovits Géza bizottsági tagot küldte ki.

Borsód község kérvénye a borsód-bajai községi közuduló közutnak a közutak hálózatába leendő fölvétele iránt. — Fölvetett.

Bácsfeketehegy község kérvénye a hegyes-feketehegyi törvényhatósági jogkör szeghegy-feketehegyi szakaszának műftá leendő kiépítése iránt. — Jövahagyással az építés elrendeltetett.

Özv. Zsumbera Istvánné kérvénye a rendőrségi segélyalaphoz való részletelés tárgyában. — Özv. Varnyu Károlyné hason-

tárgy kérelme. — Ispánovits Imre utkaró kérvénye kegydíjának méltányosabb megállapítása tárgyában. — Elutasított.

Oklevelek meghirdetése.

Dr. Horváth Pál orvosi, Hechsz Ödön, Horák András, Bosenbaum József, Puskás Ferenc, Drienovszky Mihály állatorvosi, — Hupár Horváth Julia, Justus Béláné Bérénia, Strunk Wencz Krisztina, Schwetz Katalin szülésznői okleveleit a közgyűlés meghirdeteti.

Zentai tisztújítások.

Zenta r. t. városnál az 1904. évben netán végbemenő tisztújításnál az alispán akadályoztatása esetére a közgyűlés Vojnits István főjegyzőt rendelte ki.

Községi szabályrendeletek.

Veprovác és Bresztovác községek az alakítandó ipartestület, Szonta, Kupuszina, Apatin, Doroszló, Prigl-Szentiván községek járdakövezési szabályrendeleteit a közgyűlés jóváhagyta.

Számadási ügyek.

Lok, Kiskér, Bácsbuzsáki, Opalánka, Obrovac, Temerin, Ujpalánka, Mohol, Veprovác, Okér, Bácskula, Titel, Kupuszina, Nádaly, Csurog, Tovarisoova, Katymár, Begecs, Osoóvé, Goszpodince, Bácsalmás, Sándor, Kishegyes, Csávoly, Bacsujfalu, Csataalja, Doroszló, Rigyica, Glozsán, Bogyán, Vajsza, Csantavér, Bácskeresztur, Mélykut, Ujzivac, Bajmok, Béreg községek 1904. évi költségvetései. — Jövahagyattak.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXVII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.
Neptanítók számára:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

H i r e k.

Lapunk olvasó közönségének és munkatársainak boldog karácsonyi ünneplést kívánunk. Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt kedden, december 29-én jelenik meg.

* **A szeretet ünnepén.** Világmegváltó szeretet jöjjön el a te országod, ne viselje ez az ünnep csak egy magán a jellegét. Egyenlítőse ki az a kétezeredes hatalmas, fenséges eszme az érdek ellentéteket, szeressék egymást, bizzunk meg egymásban, szívünkbe a türelem rózsáját termeljük és irtsuk ki a harag, a boszu dudáját. Oh! hogy a kétezer éves tanításnak még mindig olyan kevés a látszata.

A bethlehemi csillag fénye hiába ragyog felénk, azt észre se veszi az emberiség, csak halad tovább a saját útján, önző érdekeket istápol. Ha pedig akad könyörtelen szív, a mely megszanakozik az elesetteken, micsoda jutalmat kap érte? Ráfogják, hogy érdek vezet, hiszen az emberiség olyan könnyen hiszi el a rosszat, a jóravezető eszme kitagadott gyermek, attól sokan óvakodnak.

Világmegváltó jóság! Jöjjön el a te országod! Törd szét a bűn vasbilincseit, legyenek azok bármilyen erősek. Hiszen nagy

a te hatalmad. S megleheted ezt is ép úgy, mint ahogy át tudod formálni az embereket, elvezeted őket a megváltás útjára és megtisztítod a lelkeket minden mocsoktól, földi salaktól. Világmegváltó bit ébredjen fel almaiból újra a te országod, hiszen annyira hitetlen az emberiség. Kizd át magad a feltületes látszat birodalmán, ne engedjen az erőszaknak. Mert mit ér imígy az egész élet, amikor ketelkedve fogja azt, ami jön, nem hiszünk sokszor önmagunknak sem, hát még másnak. Pedig ha te gyulsz bennük lángra, akkor kiégett az utolsó reménységük is és vakhomály övezi a mindenséget.

Világmegváltó boldogság! derengjen végre a te hajnalod is, áraszd el az egész emberiséget, benne a magyar nemzetet és a mi édes hazánkat.

Személyi hir. Báró Vojnits István országgyűlési képviselő, a szabadelvű part alelnöke hétfőn és kedden városunkban tartózkodott és mint a vármegyei állandó választmány és törvényhatósági bizottság tagja, részt vett az állandó választmányi ülésen és a vármegyei közgyűlésen. Az állandó választmányi ülésen, mint Schweidel József, az aradi vértanu, városunk dícső szülöttje Zomborban emelendő szobrához való adomány nyújtásra szóló szoborbizottsági megkeresés került tárgyalásra és az állandó választmány azon javaslatot tette, hogy a vármegye közönsége, miután az e célokra szolgáló alap kimerült, adományt ezidőszent nem adhat — báró Vojnits István emelkedett szólásra és azon hazafias indítványt tette, hogy a vármegye közönsége mondja ki, miszerint felhívja Karácson Gyula kir. tanácsos, alispánt, hogy a jövő év folyamán a vármegye jótékonyasága alapján a Schweidel szoborra illő és megfelelő adományt hozzon javaslatba és erre vonatkozó javaslatát a közgyűlésnek mutassa be.

Felszólalt még ezen kívül báró Vojnits István a községi alkalmazottak nyugdíj kérdésénél és a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg Latinovits Pál főispánról, mint ezen uttörő eszme megteremtőjéről és munkatársára: Karácson Gyula alispánról, meg lévén győződve, hogy ezen intézmény a legbehatóbb tanulmány eredménye; indítványozza, hogy azt az állandó választmány egész teljében tárgyalás nélkül fogadja el. Latinovits Pál megdöbbent szavakkal mondott köszönetet báró Vojnits Istvánnak megleghangu elismeréséért. Mire az állandó választmány a javaslatot elfogadta. — Báró Vojnits István tiszteletére Szemző István hétfőn ebédet adott.

Főispáni kinevezések. Latinovits Pál főispán törvényadta jogánál fogva dr. Késmárky Józsefet tb. árvaszéki ülnökké, dr. Sárkány János állatorvost tb. főorvossá nevezte ki.

Báró Vojnits István üdvözlése. Báró Vojnits Istvánt igen sokan üdvözltek abból az alkalomból, hogy az országos szabadelvű part alelnökévé választotta.

Lyceumi előadás. Vasárnap délután dr. Gozdu Elek tartott előadást a zombori szabad lyceum egyesületben Ruskin életéről. A nagy tudású előadót előkelő közönség hallgatta végig és az előadás végeztével lelkes ovációban részesítette. Tetszük miatt ez alkalommal nem foglalkozhatunk bővebben az előadással, de lapunk jövő számában teljes részletességgel fogjuk a gyönyörű előadást ismertetni.

Jubileum. Vukicsévits Gy. Miklós, a zombori gör. kel. tanítóképezde erdemdus volt igazgatója f. hó 31-én tölti be pedagógiai működésének 50-ik évfordulóját. Ez alkalomból az intézet tanári kara és növendékei szép ünnepélyt rendeznek az általán nagyra becsült jubileum tiszteletére. Az ünnepélyt rendezők nem bocsátottak ki külön meghívókat, hanem ez uton értesítik a jubiláló tanfőú nagyszámú tisztelőit, hogy úgy a bankettre, valamint az azt megelőző ünnepélyre szívesen látnak mindenkit. A bankett helye és az ünnepély programja pár nap múlva lesz meghatározva.

Szabad lyceum előadása. A zombori szabad lyceum vezetősége közli, hogy folyó hó 27-ik napján nem lesz előadás.

Áthelyezés. A földmíveléstudgyi miniszter Kuszena János m. kir. állami fő-állatorvost Mármaroszigetre áthelyezte. Kuszena János itteni működése alatt mindenkor kiváló szakavatottságának és ügybuzgó szorgalmának sok fényes tanujelét adta. Általános tisztelet és nagybecsülés volt osztályrésze egy a társadalomban, mint a gazdasági körökben. Áthelyezése általános sajnálkozást keltett és a legjobb kívánságok kísérik új állomáshelyére.

A honvédség köréből. Schwarz Géza dr. és Krivácsy Károly szabadkai 6. honvéd gyalogezredbeli és Karácsonyi Andor 4. honvéd huszárezredbeli tartalékos hadnagyok tiszti rendfokozatuk megtartása nélkül saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsáttattak.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csetri Károly zombori állami főgimnáziumi tanár rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

Református isteni tisztelet. Karácsony második napján, december 26-án délelőlt 10 és fél órakor a zombori református hívek számára urvacsorával egybekötött isteni tisztelet tartatik. Szendy Lajos ref. lelkész, Kozma László egyházgondnok.

Szilveszter estély. A zombori kaszinó egyleti dalárda 1903. évi december hó 31-én, Szilveszter estélyén, a polgári kaszinó egyestlet termeiben tartja ez idei IV. alap szabályszerű tombolajátékkal egybekötött dal- és táncestélyét, melyre a n. é. közönséget tisztelettel megkívja. Műsor: 1. Abt, Esti dal. Férfikar. 2. Zsadányi A. Czinka Panna. Hegedűn előadja Eckert Sándor, zongorán kíséri dr. Kneifel István. 3. Dr. Horváth Ákos, Magyar népdalok. Férfikar. 4. D'Amant Leo, Finale; Decker, Román dal. Magándalok. Éneklő Ribiczey Anti urhölgy, zongorán kíséri Blumenthal Károly. 5. Gabányi A., A tót táncmester. Vig monológ, előadja Szondy István. 6. Gaál F., A rózsza temetése. Férfikar. A szoprán-szólót éneklő Ribiczey Anti urhölgy, zongorán kíséri dr. Kneifel István. Belépőjegyek 2 koronájával este a pénztárnál és Sztrilich Zsigmond kereskedésében előre is válthatók. Pártoló tagok belépőjegyűl a a tagsági jegy negyedik szelvénye szolgál. Kezdete esti 8 órakor.

Ag. ev. isteni tisztelet. A zombori ág. ev. hívők részére az imaházban f. hó 26-án d. e. 9 órakor urvacsorával egybekötött isteni tisztelet lesz.

Nemeslelkű alapítvány. Majorossy János püspök 1000 kor. alapítványi összeget fizetett le a főkáptalan alapítvány kezeléséhez oly elhatározással, hogy annak évi kamatait az érseki papnevelő előjárósága évenként az iskolai év végén a minden tekintetben legjobban végzett teológusnövendékeknek adja ki. Majorossy püspök nagy-lelkű áldozatkészsége nem első ízben irányul az egyházmegye ifju levitái felé. Nehány év előtt a kalocsai főgimnáziumban érettségiző pappövendékek legjelesebbjei jutalmazására már szintén tett egy alapítványt 2000 korona tökével.

Halálozás. Lapunk zártakor vettük a szomorú gyászírt, hogy Jánoky István Kucura község 43 év óta szolgáló erdemdus orvosa e hó 20-án elhunyt. A gyászeset a községben mély részvétet keltett és a családhoz nagyszámban érkeztek a részvétlevelek. A temetés ma d. e. 10 órakor lesz.

Rákóczy-ünnepély. A zombori felsőkereskedelmi iskola tanuló ifjusága folyó hó 20-án ünnepelte meg a magyar szabadság vezér, Rákóczy dícső emlékezetét. A jól sikerült bazafias ünnepségnek műsora a következő volt: Megnyitót beszéd. Mondta Buday Gerő vallastanár Rákóczy a határon. Költemény Endrődi Sandortól, szavalta Hónig Jenő középső o. t. Kuruc nóta. Énekelte az ifjusági énekkar. Felolvasás. Tartotta Bacsiacs Mihály felső o. t. Rákóczy halála. Költemény Várady Antaltól, szavalta Jánosy Ferenc középső o. t. Szabadságdal. Énekelte az ifjusági énekkar. Rákóczy Költemény Petőtől, szavalta Diener Ottmár felső o. t. Kuruc dalk. Előadta az ifjusági zenekar

Népgyűlés volt vasárnap délelőtt Szabadkán, amelyet a szabadkai függetlenségi párt rendezett és amelyen a zombori és az óbecsei függetlenségi pártok küldött-ségileg képviseltették magukat. A zombori függetlenségi párt küldöttsége a következő tagokból állt: Mérő Ignác, dr. Pataj Sándor, Czettl Dezső, dr. Mayer Nándor, Diener János és Sziágyi Lajos, a Bács megyei Független Hirlap szerkesztője. A népgyűlésen elfogadták egyhangulag dr. Balogh Lajos határozati javaslatát, amely a függetlenségi párt leszerelését elítéli, dr. Mukics Simon pártállását és a Kossuth pártból való kilépését helyesli és a további obstrukciót követeli. A határozati javaslatához hozzájárult a zombori függetlenségi párt nevében éles hangú beszédben az obstrukció jogosultságát bizonyítva dr. Pataj Sándor és az óbecsei párt nevében Gündör Ferenc. A megjelent orsz. képviselők dr. Mukics Simon, Fay István, dr. Molnár Jenő, dr. Lovász Márton beszéltek még a leszerelés ellen. A népgyűlés után bankett volt, amelyen számos felkösöntöket mondtak.

Áthelyezés. A földmíveléstudgyi miniszter Ferdinandy Aladár németpalánkai járási kir. állatorvost Kiskőrösre, Takadier Bernát kézdívasárhelyi város kir. állatorvost Németpalánkára áthelyezte.

Magyar nőegyleti bál. A zombori jótékony magyar nőegylet a napokban tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy jövő évi januárius hó 16-án saját pénztára javára nagyszabású bált rendez.

Nyugdíjazás. Zanbauer Ágoston, az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium tanára, az „Ujvidék“ felelős szerkesztője 33 éven felüli szolgálat, melyből Szabadkán 4 évet és a többi Ujvidéken töltötte, saját kérelmére nyugdíjaztatott. Nyugdíjazása alkalmából dr. Platz Bonifác, a szegedi tanterület nagyevű s tudós főigazgatója a következő bensőségtől áthatott, szép és megleghangu átiratban bucsuztatja az immár nyugalomba vonult tanárt: „A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak f. évi november 27-én 89,783. szám alatt kelt magas rendeletével a tekintetes Tanár ur a középiskola szolgálatától megvált. Nehezemre esik belenyugodnom abba, hogy legmeghittebb, legkipróbáltabb munkatársaim eltávoznak mellőlem; nehezemre esik különösen a tekintetes Tanár urnak félrevonulása, kinek buzgalmát, a tanítványok iránt melegen érző szívét egy évtizeden át alkalom volt megfigyelni. Hosszu szolgálatának évei igen csekély kivétellel az ujvidéki kir. kath. főgimnáziumban folytak le. Nincs azon városban senki, aki tekintetes Tanár urnak jóra s igazra oktató, nemesre vezérlő atyai szívét ne élvezte volna. Egészen természetes, hogy hosszú tanári pályájának bevégeződésekor mindenek bálája kíséri s mindezek szeretete környezi. Mint felsőbb tanügyi hatósága, magam is a teljes elismerésemnek, a legmelegebb köszönetnek adóját rovom le hosszú áldatos működéséért azon kérelemmel, hogy bár tőlünk elvált, a jövőre is a miénknek mondassuk s azon kívánalommal, hogy a nyugalomnak nagyon megszolgált éveit az Eg. kegyessége folytán soká, igen soká élvezhesse! Szeged ... stb.“

A hódási Tisztviselő Otthon január 9-én megtartandó „álarcos bál“ ja iránt már olyan nagyfoku nemcsak a járásban, hanem azon kívül is az érdeklődés, hogy az „Otthon“ ezton ismételve hirdt adja, hogy meghívók még mindig állnak rendelkezésre. Az álarcos bál egyik főérdekesége lesz, hogy csinra névze kifogástalannak ígérkezik, de semmiesetre sem lesz ugynevezett „drága“ bál, ami csak hízegő a férjek eszényére. A másik nagyon édes dolog lesz ismét, mint a calicó estélyen volt, a mindenkire névze kedves és mindvégig érdekes és vig cotillion. Nem egy esetben történik meg ez alkalommal az a véletlen, hogy szerelmes sziveket a cotillion véletlen figurája hoz szép harmóniába. Majd meglátjuk! Az „Otthon“ ezen közben dalárdája közreműködésével Szilveszter estélyt is rendez.

Hadzsy emléke. Bacsstopolya halás közönsége elhatározta, hogy felejthetetlen emlékü Hadzsy Janosnak, kinek annyi sok jót köszönhet e község, szoborban örökíti meg emlékét. Egy bizottság alakult a község előkelőiből. Miután a belügyminiszterium a gyűjtést a „Hadzsy emlékre“ megengedte, hisztük es reméljük, hogy nem lesz egy gyógyult betege sem azon sok százak, de ezek közül sem, kik ne áldoznának az országos hírű „csodadoktor“ szobrára. Tisztelőit és barátait buzdítsa azon nemes eszme, hogy a férfierevények elismerésének áldoz a legszebb érzelmekkel, midőn oly egyén képmását örökíti meg, amilyen dr. Hadzsy Janos volt, akire Topolya mindig büszke lehet.

Felolvasás a tüdővészről. Erről a különösen hazánkban nagy fontosságú dologról értekezett az orvostanhallgatók tudományos egyesületének a minapi ülésén König Endre IV. éves orvostanhallgató, parabutyi földink. Alapos készültséggel tárgyalta a tüdővész terjedésének okait és módjait, valamint azt a rettenetes pusztítást, melyet ez a gyilkos kór különösen hazánkban véghez visz. A kérdésnek tudományos alapon való kifejtése után a védekezés módszereivel foglalkozott s ismertette különösen a szanatóriumi eljárást. Leghelyesebb védekezésnek mondja a test fokozatos és célszerű edzését, a hideg vízzel való kezelést, a kellő táplálkozást, természetesen a legnagyobb fokú tisztaság mellett s hangsúlyozza, hogy ez irányban már a közép és felső iskolákban a tanítóképzőkben és a katonaságnál is nagyon sokat lehetne tenni az ifjúság megfelelő oktatásával. A szanatóriumok s főként a hidegvizgyógyító intézetek szaporításának ügyét a társadalomnak és az államnak közösen erővel kellene felkarolnia. A felolvasáson Kuthy Dezső tanár, az Erzsébet Szanatórium igazgatója is jelen volt s nagy meglepődésel nyilatkozott az érdekes előadásról.

Öngyilkos huszárhadnagy. Vojnich Elemer honvedhuszárhadnagy, akit városunkban jól ismernek, aki Varasdon szolgál, a napokban a fővárosban, a Jozsef főherceg szállóban mellette lőtte magát. A mentők elszállították a honvéd helyőrségi kórházba. Az életunt hadnagy hat levelet hagyott hátra. A leveleket előbb lepecsételte és mindegyikre ráírta, hogy csak a címzett bonthatja fel. Vojnich állapota életveszélyes. A honvédkerületi parancsnokság vizsgálatot indított, hogy kiderítse öngyilkossági kísérletének okát. Az életuntnak előkelő rokonsága van megyénkben.

Vitás földterület. Bacs-Bodrog és Baranyavármegye törvényhatóságát 1886. óta foglalkoztatja egy darab föld hovátartozóságának kérdése. A Sárkányzigeten tul, Kupauszán, innen a Duna volt ágában egy új sziget képződött. Ez a földterület közigazgatásilag s földrajzilag állítólag a szomszédos Baranyamegyéhez és pedig Hercegszöllőshöz tartozott. Így mondják a baranyaiak. 1886 ban a bacsikaiak az Óduna kiszáradása és a lassu eliszaposodás folytán képződött 50—60 holdnyi földterületet kezdtek belőle foglalni. Ez a foglalás a helyei uradalmat is érintette. Pereskedtek, tárgyaltak s ma sine a határkérdés rendezve, hogy voltaképen az új földterület Baranyához, vagy Bácskához tartozik e? A bacsikaiak az urbéres birtok rendezés idejéből fennmaradt évekre hivatkoznak; Baranya a tényleges, a legutóbbi állapot bizonyító erejével védi jogos határának ép-ségben való megtartását. Az úgy Baranyavármegye legközelebbi rendkívüli közgyűlése elé került. Baranyavármegye közönsége nem engedti a jussát s így majd a miniszter dönt, ha ugyan dönt a vitás határkérdésben, mely már 18 év óta buzódik.

Öngyilkosság. Bajmoki tudósítónk írja: Milkovics Mihályné a leggyakoribb vendége volt a bajmoki korezmáknak és nem volt oly nap, amikor józanon lehetett volna látni, rendszerint bõrig volt elázva. Ezen jó szokásait nem is nevezték másképp, mint „Zsiros Marica“-nak. Szombaton reggel pedig jól beruggott állapotban a piaetéri köz-kutba ugrott. A gyorsan elõsietett emberek megakarták menteni, de mire kihuzták, már meghalt.

Gyűjtő persely Damjanich árvái részére. Damjanich Jánosné, a dicső vértanu özvegye az ő szeretett árvái érdekében kérő szóval fordul a társadalomhoz. A fõlvetelért kérvényező szegény árvák száma olyannyira növekszik, hogy a rendelkezésre álló különbben elég tekintélyes anyagi erő is kevésnek látszik a humánus igények kielégítésére. Felkéri Damjanichné a jó magyar érzésű nagyközönséget, hogy forduljanak hozzá, címe (özv. Damjanich Jánosné Budapest, Baross utca 8. sz.) gyűjtő perselyért. Legyenek ezek a perselyek — mondja a felhívás — a magyar hajlékoknak díszei.

Halálos fölfordulás. Ujvidékról írják: Rajda Lőrinc 31. sz. bérkocsist e hó 17 én este a Kálvária melletti árokban fölfordult kocsija alatt halva találták. Rajdát iszákos embernek ismerték s a szerencsétlenség napján is látták, hogy esti 7 óráig ivott s állani sem tudott a lábain. Ebben az ittas állapotban tehát történhetett, hogy az árokba hajtott s a fölfordult kocsi alá került; a megejtett vizsgálat konstatálta, hogy saját gondatlanságának esett áldozatul.

Hírlapok eladása. A zombori magyar olvasóköri az újságok f. hó 26-án (karácsony másodnapján) délután 5 órakor fognak elárvereztetni.

A hitvesgyilkos béres.

Az ivás, e rettenetes szenvedély megrendítő katasztrófát provokált pénteken délután a Bugarszky féle szálláson. Egy szerencsétlen parasztember, aki tisztességes uton kereste kenyerét, szorgalmas cselédnek volt ismerve, elbódítva a szesz gőzétől agyonlőtte feleségét, akivel különben a legjobb viszonyban élt. Szlukity Milán Bugarszkyak bérese a borzasztó dráma szerencsétlen hőse, áldozatai pedig a felesége és három ártatlan gyermeke. A szerencsétlenség pénteken délután történt. Általán tudva van, hogy népünknel félig ünnepszámba megy a péntek, amikor a jó szállásiak előnyös vásárt csinálva, áldomást ülnek a kurta korezmákban vagy a piszkos pálinkalebukokban. Ilyenkor betér az egész szomszédosság gyerekestül, asszonyostól még a déli harangszó előtt és csak a késő délután veti ki őket az ivóból persze alaposan illuminálva. Így volt ez esetben is. Szlukity a heivásárról jövet bevetődött pajtasáival egy korezmába áldomást inni. A jó tizlet jó hangulatot csinált. Folyt a vinko, az a lehetetlen bieskanyitogató, melyben több a spiritusz mint a bor, előkerült a tamburas is, úgy hogy a társaság alaposan bele melegedett az ivásba. A mulatozás délután 3 óra felé ért véget és ekkor Szlukity tántorogva indult neki a gomolygó ködben a csatakos országutnak. Öt óra felé érkezett haza. Az asszony már várta a tanya mesgyéjén s amint megpillantotta részeg férjét, heves szavakat vágott feléje. A részeg ember persze a helyett, hogy csitította volna a dühös asszonyt, alaposan visszavágott és a szóváltás hevében kétszer arcul is ütötte feleségét. Az asszony erre sirva befutott a házba. A feldühödött férje pedig utána, aki most már magánkívül volt dühében. Az asszony az egyik szobába rejtőzött s mire a férj is be ért a házba, sikerült neki a szoba ajtaját magára zárnia. Szlukity erre döngetni kezdte az ajtót és fenyegetődzve követelte, hogy felesége nyissa azt ki. Így tartott ez egy kis ideig s miután a férjnek erőlködése kinyitni az ajtót hiába valónak bizonyult, eltávozott onnan. Az asszony szerencsétlenségére abban a hitben, hogy ura lecsenyesült, kijött a szobából és kilépett az udvarra. Alig tett pár lépést, midőn az ura megpillantotta őt, ismét elfogta a düh, hirtelen lekapta a falon függő rozsdás

csőszfegyvert és a védtelen mit sem sejtő asszonyt, amint az arccal feléje fordult, mellbe lötte. A sörétre töltött fegyver az asszony mellén tenyéryni roncsolást idézett elő, behatoltak a sörétek a szivbe, úgy hogy nyomban holtan terült el a földön. Csak amikor a lövés okozta füstfelleg eloszlott, vette észre a cserencsétlen ember, hogy mit tett. Kétségbeesve, jajgatva kezdte feleségét ébresztgetni, de hiába — az halott volt. Erredült ábrázattal, jajveszékelve futott át a szomszédba egy sváb gazdához, akinek elmondotta a szerencsétlenséget s tanácsot kért tőle. A szomszéd át is jött a szerencsétlenség színhelyére és ott élesztgetni kezdték együtt az asszonyt. Mikor ez hiábavalónak bizonyult, bevitte a szobába, azután pedig bejött a rendőrséghez feljelenteni az esetet. Amíg a szomszéd benn járt, azalatt a halálra rémült gyilkos bebújt a szalmakazalba és ott reszketve várta a történendőket.

A rendőrség csakhamar kltin volt a tanyán s konstatálta a gyilkosságot, majd a gyilkos keresésére indultak. Azt csakhamar meg is találták a szalmában s rövid faggatás után beismerő vallomásra bírták, mire letartóztatták Szlukityot.

Megkötözve hozták azután be a rendőrséghez, ahol jajveszékelve mondotta el az esetet. Rövid kiballgatás után a rendőrség átkísértette őt az ügyészség börtönébe, ahol a szerencsétlen ember teljesen megtörve várja büntetését.

Színház — Irodalom.

Műsor:

Ma szerdán: Szép Helena.
Csütörtök: A színház zárva van.
Péntek d. u.: Nőemancipáció.
„ este: Bob herceg.
Szombat d. u.: Bajusz.
„ este: Drótostót.
Vasárnap d. u.: Gyurkovics leányok.
„ este: A vereshaju.

Néhány szó a műsorról. Aki eddig figyelemmel kísérte bőséges szini rovatunkat, az tapasztalhatta, hogy lapunk a legnagyobb jóakarattal támogatja a jelenlegi szintársulatot és igazgatóját. A jelenben azonban van egy körülmény, mely bennünket is komoly felszólalásra késyszerít. Ez pedig a műsor. A Balla-féle társulat eddigi működését hátrán elkeresztelhetjük az operettek virágkorszakának. Soha eddig egy társulat sem hozott színre annyi operettet, mint az idej. Volt a sok között jó és volt nagyszámmal silány is. Nem megrovásképen mondjuk ezt, hiszen méltányoltuk az igazgató helyzetét és tudjuk, hogy a közönség nagyrészen az operettek után áhitozott. De ami sok, az sok. Hétről-hétre operette, sőt a legutolsó hetekben szünteleni ismétlése azoknak, már több a soknál. Szédültünk a sok muzikától és megcsömörödünk a sok élvezhetetlen librettótól. Hiszen elhisztük, hogy az igazgatónak sok a kiadása, de tudjuk azt is, hogy nincsen a világon igazgató, aki ne panaszkodna szakadatlanul a gyenge bevétel miatt. Így vagyunk Ballával is. A társulata nagyon jó, ő maga is kiltinő színész, iparkodó ember, csak az a baja, hogy nálunk milliomos akar lenni. Hogy eleinte kicsit rosszabbul ment a sora, az igaz és az is igaz, hogy az operette megváltoztatta a helyzetet, de biztos-e ő abban, hogy már most csakis e műfaj képes vonzani a közönséget, hogy nap nap után operettezik? A komoly dráma mellözve vau, népszínművet még alig láttunk egy-

kettőt, vigjáték is nagyon kevés volt. Miért nem ismételte meg Monna Vannát 3—4 szer, miért éppen a Bob herceget? Mire való volt kétszer előadni a Postásfiút, azt a borzalmas hülyeséget? Most itt a karácsony hete és a műsor oly kopott, hogy aligha lesz kedve a közönségnek kidobálni pénzt a színházra. Nőemancipáció, Bajusz, Bob herceg, Gyurkovics lányok — engedelmet kérünk, de ezekből már elég volt! Az elsőt már 15 éve ismerjük és az idén nem is adták valami különösen, a második egy sületlenség, a harmadikkal torkig vagyunk, a negyediket meg már akárki eljátsza, annyiszor látta. Hát nem talál az igazgató komoly darabokat, amelyek szintén vonzanák a közönséget? Hiszen van drámai munka is elég, ami újdonság. Hogy csak néhányat említsünk, ott van mindjárt az idegenek közül Wildének a „Lady Windermere legyezője“, vagy Salome, a hazaiak közül Fényes Samu Bacányija, ott van Hegedűs szép egyfelvonásosa: „Az élve temetkezők“, Mallonyaiék nagysikerű darabja „A föld“, mely most is kedvelt darabja a Nemzeti színháznak, ott van Zivuska gyönyörű verses szomorujátéka „A becsület-bíró“, melyet az Akadémia a Teleky-díjjal jutalmazott, ott Berczik szép vigjátéka „A kurucok Párisban“, vagy a régebbek közül Dóczy báró poétikus darabja: „A csók“, ki ne gyönyörködne abban ismét. Hát nem érdemelnék meg e kitűnő dolgok a bemutatást inkább, mint Casanova, Bajusz, Postásfiú és az ehhez hasonló? Vagy azt hiszi az igazgató, hogy a zombori publikum tényleg annyira elfogult az igazi művészettel szemben, hogy csak az értékelenben tud gyönyörködni? No még ennyire nem jutottunk. És mert ezt biztosan tudjuk, ajánljuk a derék direktornak, változtasson a műsoron. Igyekezzen arra a magaslatra helyezkedni, amelyet elérnie reá nézve hivatás s mi meg vagyunk győződve, hogy a közönség éppen úgy fogja pártolni, mint pártolta az operetben. Szó sincs róla, legyen a műsor változatos, de legyenek azok akik azt összeállítják, figyelemmel azokra, akik az igazi művészetet mindig fölébe helyezték a talminak. Ezek pedig elég tekintélyes számot képviselnek nálunk is, nemcsak Becskereken!

„San-Toy.“ Csütörtökön Virágh Ferencnek, a komikusnak jutalomjátékaul szolgált a darab. A legnagyobb sajnálattal kellett konstatálnunk, hogy sem a darab, sem pedig a jutalomjáték nem vonzotta a publikumot. A rendes bérlőkön kívül alig volt ember a nézőtérben, ami annál gyászosabb körülményt képezett, mert Virágh megérdemelte volna a nagyobb érdeklődést. A tehetséges színész majdnem naponta kacagtatja a közönséget, sok kellemes órát szerzett eddig s nem akadt ember, aki még csak egy skatulya cigarettára is gyűjtött volna. Bizony nagyon találó volt az a keserű malícia, mely Virágh szavaiban megnyilatkozott, midőn szerepe közben elővett zsebéből egy zsineget és felelt partnere kérdésére: „Ezt a jutalomjátékomra kaptam!“ És mi jó társulatot akarunk, de hát minek? Jobb erre nem felelni. Eltekintve, hogy a darab jutalomjáték volt, az előadás egyike volt a silányabbaknak. A szereplők egy része vontatottan, hanyagul játszott, a másik rész hiába igyekezett ezt ellensúlyozni. Különösen Tihanyi volt élvezhetetlen, aki ugylátszik a saját szeszélyes hangulatához akarja az utóbbi időben a közönséget idomítani. Ebben ugyan csalódnai fog, mert a rövidebbet csak ő fogja buzni. A mandarin

szerepében valósággal fumigálta a közönséget kritikán aluli játékaival. Utóljára figyelmeztetjük arra, hogy tőle olyan játékot várunk mint eleinte, mert különben oda fogunk hatni, hogy a zombori közönségtől mielőbb bucsut vegyen!!! Ugylátszik Lányi Edittet is elkapatta az a dicsérő hang, melyen néhány ügyesebb alakításáról szólottunk, mert e darabban ismét régi hibájába esett. Pajkos volt a végletekig, a második felvonásban lejtett hordótánc pedig egyszerűen arculttése volt minden jóízűnek és illemnek. Ha Lányi a jövőben is olyan eszközökkel akar hatni, mint legutóbb néhány darabban s különösen a „San Toy“-ban, ugy jobb lesz minél előbb felkeresi a neki legalkalmasabb talajt: az orfeum brettlijét. Ott nem követelnek kulturmissziót, csak merész hajlású bokákat és még merészebb taglejtéseket!!! Akiket meg kell dicsérnünk, azok elsősorban Virágh, aki szépen és ügyesen játszott, Ballané, aki szokott kedvességgel alakított, ha egy kissé nem is volt úgy disponálva, mint máskor. Aldoryt, Czakót, Vitézt, Kantayt, Lévyt, akik dicsérettel ellensúlyozták a két előbb említett tagnak hányivetiségét. A zenekar szépen működött, csak arra figyelmeztetjük a karmestert, hogy maradjon mindenkor egy vonalban az énekekkel, mert az erős zene túlhasogja nagyon gyakran azt. Különben nincsen a zenekar ellen semmi kifogásunk.

Megismételt darabok. Pénteken a Drótostót lett megismételve eléggé népes ház előtt. Az előadás nem volt oly egybevágó mint az első, nagyon meglátszott az operette személyzet, hogy már ki vannak a folytonos játéktól mertülve. A közönség ismét Virághot honorálta lelkes tapsal, aki pompásan alakította Pfefferkornt. Ballané, Lévy szintén kitűntek szép énekekkel. — Szombaton Szigeti általán ismert énekes bohózata a Nőemancipáció került színpadra. Az előadás nagyon silány volt. A szereplők távolról sem közelítették meg a tavalyiakat. — Szénássy jutalomjátékaul szolgált vasárnap este Gorjkij darabja az „Éjjeli menedék-hely.“ A közönség lelkesedése e kiváló munka iránt úgy látszik egy pillanatra sem lohadt le, mert a harmadik előadás is nagyszámú közönség előtt folyt le. A közügyelem persze a jutalmazandó felé irányult, akinek a „báró“ egyik legkiválóbb alakítása. Szénássy kedvenc szerepében valósággal brillirozott és igazán megérdemelte azt a spontán tapsot, melylyel a közönség egyes jeleneteit jutalmazta. Ezt a nehéz szerepet, melyet csak hosszas tanulmányozás után lehet tökéletesen alakítani, úgy ábrázolja Szénássy, hogy őt bármely nagy művészszel egy sorba lehetne állítani. Ha így halad, a legszebb sikerekre lehet kilátása a jövőben! — Hétfőn Nógrádyne jutalomjátékaul „A nagymama“ volt műsoron. E szép darab ismét nagy közönséget vonzott, amiben nagy része volt a rokonszenves jutalmazandónak, kit a sok tapson kívül szép virágadományban is részesítettek tisztelői. Az előadás egyike volt a jobbakkak. A címszerepben Nógrádyne nagyon igyekezett jól játszani, de ez nem sikerült neki. Márta szerepében Peterdy Etuska játéka kissé bágyadt volt, ott pedig ahol érzelmeinek illusztrálására erősebb hangot kellett használnia, ott nagyon erőltetetten tette ezt. Ugy látszik, a kis naiva inkább az operetben talál alkalmas talajra. A többi szereplők közül nagy sikere volt Láposynének (Szerafine), akit szép játékaért sűrűn megtapsoltak, Virághnak, aki kitűnő volt, Peterdynek

és ma jólesően kell tapasztalnunk, hogy Tihanyinak is.

A színügyi bizottság határozata Városunk színügyi bizottsága legutóbb tartott ülésén azt a határozatot hozta: hogy az igazgató utasítsa arra, hogy amennyiben valamelyik előadói szándékolt darab oly természetű, hogy csiklandós jellegénél fogva a fiatal lányok erkölcsi érzékét sérteti, ezt a darab jellegét feltüntető kifejezés mellett zárjelben P. betűvel jelölje meg, mely intézkedéséről a közönség a hírlapok útján alkalmazkodás végett értesítetik.

„Az ujság.“ Uj lap indult meg a fővárosban. Címe „Az ujság.“ Felelős szerkesztője: Gajári Ödön. Főmunkatársai: Herczeg Ferenc, Kóbor Tamás, Kenedy Géza, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán. Az első szám igen tartalmas és 40 oldal terjedelemben jelent meg. A közgazdasági rovat élén Matlekovits Sándor neve áll.

Mindenki szívesen disziti lakását szeretettei nagyobb szabású fényképeivel. Ez a legalkalmasabb s legolcsóbb alkalmi meglepetés vagy karácsonyi ajándék. Örömet fogadja bárki az ilyen meglepetést akkor is, ha kedves halottait örökíti meg a nagyobb szabású fénykép. Kit csak egy parányi fénykép is emlékeztet kedves halottaira, ne mulassza el azt nagyítani.

Schön Adolf könyvkereskedése 7 koronáért vállal ily nagyításokat igen szép bromezüst kivitelben passepartout-val együtt. *—11

HIRDETÉSEK.

Segédjegyző urak,

akik adóügyben, adókiadásban teljesen önállóan dolgozni képesek, **az overbászi jegyzői hivatalban 100 kor. havidíj mellett azonnal nyerhetnek alkalmazást.** Aki a német és szerb nyelvet is bírja és jegyzői oklevéllel bír, előnyben részesül. — A kérvények a képesség igazolása mellett alulirothoz küldendők. A szorgalmas és teljesen megfelelő, állandó alkalmazásra számíthat.

Overbász, 1903. december 14-én.

Kiss Gyula,
jegyző.

2—2

6824/1903.

Pályázati hirdetés.

Temerin községben megüresedett szülésznői állásra pályázatot nyitok.

A szülésznő évi fizetése, mely havi előleges részletekben a községi pénztárból leszzen fizetendő, 120 kor. készpénz.

Ezenfelül minden szülési esetről, hol segélye igénybe vétetik, 2 korona, melyért három napon át látogatásait megtenni és segélyt nyújtani köteles. A három nap letelte után minden látogatás és evvel kapcsolatos segélyezési műveletért 40 fillér díj jár, mely az illető családfő által mindenkor kifizetendő.

A kérvények f. évi december hó 28-ig nyújthatók be hozzám.

Ujvidék, 1903. december 12.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

2—2

5607. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Bács, Bácsujfalu, Bogyán, Déronya és Vajsza községekből álló körállatorvosi állásra, Bács székhelyvel pályázatot nyitok.

Az állással évi 1200 korona fizetés, a községekkel egyezség útján kötött látogatási díjak, a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve.

A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állatorvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Továbbá ezen körben Bács és Vajszkához két nagy uradalom tartozik, amelyeknél a látogatási díjakra az uradalom és az állatorvos között magán egyezség útján lesz a javadalmazás megállapítva.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minőségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1904. évi február hó 1-éig** nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Hódság, 1903. december 18 án.

Szemző Karoly,

főszolgabíró.

1704 szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy kisk. Antonin Dusan helybeli lakos részbeni tulajdonát képező begecsi 149. ö. i. sz. ház Begecs községhezánál **folyó évi december hó 24-én d. e. 8 órakor** nyilvános árverésen a községi előjáróságnál megtekinthető árverési feltételek mellett örökáron eladatni fog.

Begecsen, 1903. december 16 án.

Brezsovsky Vazul, Násztits Szvetozár,
jegyző. bíró.**Vértesi Károly illusztrált utirajzai.****„Keleti ég alatt. Palesztinában.”**

25 iv, 65 szöveggép. Ára 6 korona.

„Keleti ég alatt. Egyiptomban.”

33 iv, 40 szöveggép. Ára 6 korona.

„Konstantinápoly.”

308 lap, 65 szöveggép. Ára 6 korona.

„Tanulmányut.”

Bosznia, Hercegovina, Montenegró és a dalmát partvidék. 7 1/2 iv, 40 szöveggép. Ára 1 korona 50 fillér.

„Három főváros.”

Berlin. Kopenhága. Drezda. 112 lap, 26 szöveggép. Ára 2 korona.

Aki mind az öt könyvet megrendeli s 21 korona 50 fillér ár helyett **17 koronát** beküld, annak díjmentesen szállítja szerző a könyveket **Zomborból.**

*—2

1056. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Ujszivac községben leköszönés folytán üresedésbe jött 480 kor. évi fizetéssel egybekötött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

A megválasztandó egyén a felszerelést a községtől kapja, a ruházatot azonban sajátjából tartozik beszerezni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen

állásra pályázni kívánnak, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket, feddhetlen előéletüket, magyar honosságukat igazoló községi, egészségi és védkötelezettségük elégtételét tanúsító bizonyítvánnyal felszerelve, alulírt elüljáróságnál **1903. évi december hó 28-ig** nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogjuk.

Ujszivac, 1903. december 14.

2—2

Ujszivaci elüljáróság.

KESZLER DEZSŐ ZOMBOR

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

4—4

fő- (Kossuth-) utca, a takarékpénztárral szemben.

A legszebb és legjutányosabb**karácsonyi
ajándékok****óra, ékszer és disztárgyakban.**

Miután üzletemet tetemesen megnagyobbítottam, dús választéku raktáramat a n. é. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom.

Kérem a cimre figyelni!

Rövid ideig tartó

alkalmi vásár

Budapestten egy üzlet vétele folytán

a legfinomabbtól a legolcsóbb árúban.Női divat ruhakelmék a legnagyobb újdonságok,
ezelőtt 3.50, most 88 kr.,**130 széles Zobelin** ezelőtt 1.50, most 44 kr.,**duplaszéles Loden 65 helyett 14 kr.,**

os. és kir. szabadalmazott fekete női ruhakelmék gyári raktára,

bluz-flanellok minden árban.

Eredeti védjeggyel ellátott

Schroll-schiffonok 12 frt helyett 4.80,**király-vászon 4.75.**

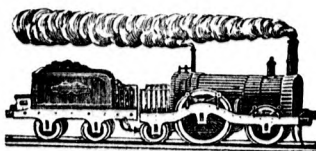
Eredeti angol férfi nyakkendők nagy választékban.

Ezen cikkek rövid ideig kaphatók:

TUNA GUSZTÁVNÁL

Zomborban, a Korzón, volt üzlete mellett.

Kérem a cimre figyelni!

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád. Vissza												
szem. v.			tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.			szem. v.			tv. sz. sz.	
7.15	12.33			2.40	3.10	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	7.05	9.50	1.05	6.55
1.22	1.51	3.45	4.20	5.47	7.57	4.05	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.46	1.56
2.18	2.44	4.52	5.19	6.27	6.42	6.26	ind. SZABADKA	érk.	10.53	7.34	9.34	1.21
3.05	3.26	5.44	6.17	6.56		5.30	Csantavér		10.21	6.59		12.56
3.44	4.06	6.39	7.05	7.41		5.57	Bács-Topolya		9.57	6.34	9.02	12.34
						6.48	Hegyes-Feketehegy		9.27	6.01	8.46	12.05
						7.16	Verbász		9.01	5.39	8.33	11.48
						7.38	O-Kér		8.36	5.11		11.29
						8.07	Kiszács		8.16	4.50		11.13
						8.29	érk. UJVIDÉK	ind.	7.51	4.24	7.50	10.52

Oda Baja—Ujvidék Vissza											
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.					sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15		ind. BAJA	érk.	9.15			6.50		
4.11		1.25		Baja-szállásváros		9.08			6.42		
4.25		1.38		Vaskut		8.53			6.26		
4.51		2.01		Gara		8.32			6.00		
5.09		2.16		Rigyica		8.17			5.35		
5.37		2.39		Sztanisics		8.00			5.12		
5.56		2.56		Gákova		7.36			4.40		
6.15		3.14		Nenadies		7.15			4.16		
6.25		3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05			4.05		
2.25	6.51	3.51		ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00		
2.31	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52		
2.41	7.07	4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41		
2.50	7.16	4.16		Zsárkóvács		5.56	10.56		6.32		
3.06	7.30	4.30		Ó-Sztapár		5.42	10.42		6.15		
3.35	7.49	4.49		Bresztovác		5.27	10.28		5.51		
4.05	8.10	5.12		Hódságh		5.02	10.02		5.21		
4.46	8.35	5.37		Parabuty		4.43	9.45		4.43		
5.00	8.49	5.51		Paraga		4.22	9.25		4.10		
5.40	9.16	6.09		ind. GAJDOBRA	érk.	4.04	9.07		3.29		
5.54	9.30	6.23		Bulkesz		3.50	8.55		3.14		
6.16	9.45	6.38		Petrovác-Glozsán		3.39	8.44		3.00		
6.50	10.10	7.03		Puttak		3.10	8.16		2.20		
7.13	10.31	7.25		érk. UJVIDÉK	ind.	2.45	7.55		1.40		

Oda Szabadka—Dálya Vissza											
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.					sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind. SZABADKA	érk.	6.50		9.24	12.59	10.24	
5.25	2.26		6.56	Tavankut		6.17			12.37	9.55	
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok		5.53	8.54		12.20	9.40	
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics		5.02	8.28		11.44	8.59	
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.17		11.27	8.40	
7.03	4.02	7.37		Prijl.-Szent-Iván			7.56		10.58	8.04	
7.17	4.16	7.47		Szónta			7.46		10.42	7.48	
7.29	4.28	7.57		érk. GOMBOS	ind.		7.37		10.00	7.30	
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD	érk.		6.57		9.22	6.03	
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA	ind.		6.46		9.10	5.50	

Oda Szabadka—Ó-Becse Vissza											
v. v.	sz. v.					v. v.	sz. v.				
4.40	1.30	ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25						
5.08	1.58	Békova		8.07	4.58						
6.19	3.21	érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40						
7.47	5.27	Ada		5.26	2.19						
8.10	5.42	Mohol		5.05	2.02						
8.30	6.02	Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37						
8.56	6.28	érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10						

Oda Ó-Becse—Ujvidék Vissza											
sz. v.	v. v.	sz. v.					sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44				
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22				
5.27	10.48	5.10	Csurogh		6.15	11.47	7.03				
5.49	11.22	5.32	Zsablya		5.50	11.13	6.37				
6.04	11.45	5.47	Goszpodince		5.31	10.44	6.21				
6.30	12.24	6.11	Temerin		5.14	10.20	6.04				
6.39	12.36	6.20	Járek		4.58	9.50	5.46				
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31				
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	érk.	4.40	9.24	5.23				
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55	5.00				

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel Vissza											
sz. v.	v. v.					v. v.	sz. v.				
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01						
7.00	5.38	érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38						
7.05	5.50	ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33						
7.31	6.24	Káty		5.06	2.15						
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva		4.43	1.56						
7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41						
8.11	7.18	Vilova-Gardinovec		4.04	1.26						
8.24	7.34	Lok		3.48	1.14						
8.37	7.50	érk. TITEL	ind.	3.32	1.00						

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka Vissza											
v. v.	v. v.					v. v.	v. v.				
6.59	6.50	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.53	5.40						
7.21	7.13	Telecska		5.30	5.18						
7.41	7.38	Kula		5.18	5.06						
7.53	7.50	Béla-puszta		4.53	4.45						
8.06	8.08	Torzsa		4.39	4.31						
8.32	8.37	Deszpot-Szt-Iván—Pivnic		4.20	4.12						
8.49	8.55	Szilbás		3.51	3.47						
9.21	9.21	ind. GAJDOBRA	érk.	3.39	3.35						
9.53	9.53	érk. PALÁNKA	ind.	2.55	2.45						

Oda Szeged-Rókus—Szabadka Vissza											
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.						
3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	10.46	3.24	7.07	12.12
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Rószke		6.42	10.31	3.09	6.52	11.57
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS		6.25	10.18	2.56	6.39	11.44
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom		5.58	10.05	2.36	6.26	11.31
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics		5.42	9.53	2.24	6.14	11.18
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk. SZABADKA	ind.	5.25	9.40	2.10	6.02	11.05

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 50 percig tartó díj nélküli idő órászámai kővér botokkal vannak nyomatva. A menetrend baloldali számai feliről lefelé, a jobb oldaliak pedig alulról felfelé olvassandók.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.